

Karel

01

*Karel Hynek Mácha *1/2010 _informačně-literární bulletin Knihovny K. H. M. v Litoměřicích*

Obsah

Karel Hynek Mácha #1/2010
Informačně-literární bulletin
Knihovny K. H. Máchy v Litoměřicích

Třikrát ročně vydává příspěvková organizace
Knihovna K. H. Máchy v Litoměřicích,
Mírové náměstí 26, 412 01 Litoměřice

ISSN 1803-7313
Evidenční číslo Ministerstva kultury ČR E 18798

Editor Jaroslav Balvín
Design Martin Raudenský
Tisk R&K Servis, Děčín

E-mail karel.khm@seznam.cz
Tel. 416 732 453
www.knihovnalitomerice.cz

Trallala

Na obálce Lenka Hejnová (k článku na str. 10). Foto © KFT

Úvodník	01
Profil	02
Novinky	06
Oddělení naučné literatury	10
Autorské večery – Cesty	12
Nejpilnější čtenáři	15
Rozhovor s Lenkou Jiráskovou	17
Opička je Mongo	22
Knihovničky	23
Zemřel muž, který sázel stromy	26
Nazí i v Českém středohoří	27
Franz Kafka v novém filmu VB	27
Oslavy „sametové revoluce“	29
Mácha aneb Litoměřické máchání	31
Manga	34
Vychází časopis Samizdat	37

<i>Literární příloha</i>	
Otakar Štorch	38
František Jindřišek	42
Janele z Liků	44

Program knihovny	46
Soutěž	46

Ředitel knihovny. Foto archiv

Vážení a milí čtenáři,

KAREL FRANTIŠEK TOMÁNEK

na začátku roku jsme si se Zorkou Čuchalovou povídali o tom, jakou knihovnu bychom pro vás chtěli vytvořit. A shodli jsme se na tom, že by to mělo být místo, kam se rádi vracíte, kde se, jak se říká, cítíte jako doma. Kde se nejen dozvíte, co zrovna vědět potřebujete, ale setkáte se i s milými a příjemnými lidmi, kteří na oplátku zase rádi uvidí vás. Máte pocit, že se nám to daří? Napište nám o tom, vždycky je co zlepšovat!

Napište řediteli! k.f.t@seznam.cz

))) Ahoj

Jednoduchý život, jednoduché věty

Příběh Kateřiny a Aleše Minkových, kteří žijí ve vlastnoručně zbudovaném slámovém domě na Litoměřicku a sami vzdělávají své čtyři děti, je jako z knihy pohádek o alternativních životních stylech. Zatímco v zahraničí vycházejí o utopických začátcích a někdy smutných koncích takových osudů už i komiksy, u nás se „jiní mezi námi“ skrývají pod pokličkou osobních kontaktů a legend. Kateřina je původem ze Žalhostic, Aleš z Prahy.

Minkovi jsme i s jejich dětmi přivítali v knihovně na besedě v rámci cyklu Cesty v říjnu. Vyprávěli o své poslední, zatím nejdelší cestě na kolech podél Středozemního moře až do Maroka. Kromě toho již dříve podnikli výpravy na kolech do Itálie, po českých a slovenských horách, vlakem do východní Evropy a lodí na řecký ostrov Kalymnos a do Turecka. Přinášíme rozhovor s Kateřinou Minkovou.

Aleš vyslal na rozhovor tebe. Má hodně práce?

Připravuje dřevo na topení a kromě toho od rána do večera předělává redakční systém našich internetových stránek, abychom mohli na cestách flexibilněji dodávat novinky a fotky.

Předpokládám, že váš počítač a internet nejsou závislé na energii od ČEZu nebo RWE...

Využíváme dva solární panely, připojení k internetu máme přes mobil. Na poslední cestě na kole jsme jeli s nákladním vozíkem, na který jsme připevnili solární panel, a mohli tak spravovat web i během putování.

V čem jsou pro vás cesty důležité?

Pro mě znamenají svobodu. Můžu si na nich dělat, co chci; nikdo nekontroluje, kam jdu, co dělám; nemusím se na nikoho ohlížet... Doma máme povinnosti, musíme se podřizovat řádu, autoritám. Když jdu do vesnice nebo na autobus, musím mít čisté oblečení; když ale během cesty na kole projedu několik louží, nikomu to nevadí. Náš život na cestách ovšem není tak odlišný od života doma. Vždy musíme nakoupit jídlo a připravit ho. Na cestě k tomu poznáme nové kraje, kultury a lidi. Vyhledáváme místa, která jsou méně civilizovaná, lidi jsou tam opravdovější, mají blíž k přírodě a nežijí v přetvářce – nehrají si na něco, čím nejsou.

Na jedné straně žijete usedlejší životem než ostatní – bydlíte bez auta v celkem odlehle oblasti – k tomu se vyžíváte v cestování... Zvláštní kombinace.

Někde jsem četla větu: Doma jsem tam, kde si sundám batoh ze zad. Mám místo, kde žijeme, hrozně ráda; ráda se sem vracím, ale zároveň mi ne-

vadí rozjet se pryč, vyltnout a klidně být pryč dlouho. Aleš a děti občas mívají na cestách období, kdy se už hodně těší domů, já ale většinou ne – jela bych ještě dál. Jsem spíš smutná, když nějaká cesta končí.

Jaký máte vztah k místu, kde žijete, a lidem, kteří jsou vašimi sousedy?

Máme vztah k domu, protože jsme si jej sami postavili. Cítím se tu s dětmi bezpečně; můžu je samotné pustit na zahradu, nemusím se bát, že je zajede auto, máme to blízko do lesa... Ale zvláštní vztah k vesnici nebo lidem okolo jsme si nevytvořili, přestože tu žijeme už skoro deset let. V obci

nás sice znají, ale s nikým se příliš nestýkáme; známe jen pár lidí, s nimiž prohodíme slovo na zastávce, prodáváčku v obchodě... Nemáme s místními žádné záporné, ale vlastně ani kladné zážitky. Do Litoměřic jezdíme v podstatě taky jen nakupovat.

Tó je poměrně izolovaný život...

Ne tak úplně. Máme spoustu kamarádů, které navštěvujeme, a spousta kamarádů navštěvuje nás. Když jsme doma, připravujeme pro ně na zahradě na jaře a na podzim slavnosti.

Své děti neposíláte do školy. Tó je poměrně odvážné rozhodnutí.

Kateřina Minková. Foto Aleš Podivínský

Lidí, co učí děti doma, je v Čechách pouze několik set. My jsme nikdy nevažovali o tom, že by naše děti nastoupily do školy. Myšlenka na domácí vzdělávání přišla ještě dřív, než se narodily. Šlo jen o to, jak to udělat. Když se totiž narodil náš nejstarší syn, legální možnost tu ještě nebyla. Když dorostl do školního věku, byl našťástí ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy povolen experiment nazvaný „pokusné ověřování domácího vzdělávání“.

Ovládáte všechny předměty, které se mají děti naučit?

Máme to rozdělené: já učím češtinu, angličtinu, občanku a přírodopis – teď se všechny ty předměty jmenují jinak, ale obsah snad zůstává –, Aleš učí zbytek. Vyznáváme učení, které jde přirozenou cestou. Kluci se např. učili číst tak, že „louskali“ názvy obcí, kudy jsme projížděli na kolech. Když vidí, jak na polích kvetou máky, řeknu jim něco o nich.

Domácí vzdělávání musí být náročné hlavně pro vás, pro rodiče.

Na první pohled to vypadá, že jde o velký záprah, ale kdyby měly děti chodit do školy, museli bychom je všechny brzo ráno vypravit, pak pro ně zase dojet – pro každé v jiný čas –, odpoledne řešit kroužky, večer se jim věnovat při úkolech... Domácí škola je výhodná v tom, že všechno můžeme přizpůsobit našim potřebám. Když jsme doma, začínáme se školou

po snídani, a to s předměty, při kterých se musí více myslet: matematika, čeština, angličtina... Pak následují „povídací“ předměty jako přírodopis, vlastivěda, dějepis, zeměpis, fyzika... A na odpoledne zůstávají výchovy: hudební a výtvarná. Tělocvik obstará lezení po skalách, to je náš společný koníček, dále plavání, jízda na kolečkách bruslích nebo na snowboardu. Ráno jógový Pozdrav slunci. Na cestách na kole je pro nás výhodné vyjet ráno; děti se učí přes poledne, kdy si uděláme pauzu. A jsou také dny, které celé proprší: to si zaležeme do stanu a doháníme, co jsme zameškali.

Co když bude chtít být nějaké vaše dítě třeba bankéřem? Co když si vybere úplně jiný životní styl?

S nadsázkou říkáme, že to bude dobře: aspoň se o nás na stará kolena postarají... Někdy se u rodin, které odejdou z města na venkov, stává, že pak jejich děti touží bydlet v paneláku, moct chodit každý týden do kina a mít všechny vymoženosti, co mají městské děti; ale u těch našich zatím nic takového nepozorují. Matějovi je už třináct let a už by mohl mít chuť dělat věci, co dělají jiné děti v jeho věku; a občas skutečně přijde s tím, že by chtěl něco dělat jinak nebo že by chtěl něco, co mu momentálně nemůžeme splnit. Vždycky si ale brzy sám uvědomí, co mu přináší cestování, a společně prožité chvíle pro něho mají větší hodnotu. Nemám pocit, že bychom děti do něčeho nutili.

Neztrácíte někdy sílu?

Když byly děti menší, cítila jsem se ohrožená; ubíjelo mě, že pořád někdo kontroluje, co dělám, jak se budou moje děti jmenovat, kde se narodí, jak vyrostou, kolik mají zubů... Pak jsem si přestala stěžovat a řekla si: Já tyhle věci musím ovlivňovat, já mám odpovědnost za své děti, já vytvářím realitu okolo sebe... Čím jsou děti starší, tím je to lepší.

Takže horší už to nebude? To zní fajn, to dáme do titulku rozhovoru!

Ne, to je ošklivý. Mně přijde, že je to všechno hezký. Člověk si některé věci nesmí příliš připouštět. K nám jezdí hodně lidí, kteří přemýšlejí o tom, jak žijeme, a říkají nám: „Vy se máte, že můžete takhle cestovat.“ A my říkáme: „Vždyť máte stejnou možnost.“ To odpoví: „My musíme chodit do práce.“ Proč musejí chodit do práce? Lidi se dnes honí za tím a tím, ale nejsou schopni si užít ani jednoho z toho, protože chtějí pořád víc. Všechno, co už mají, jim utíká. Kdyby chodili do práce s radostí, bylo jim příjemně v pracovním kolektivu, přišli domů a radovali se z věcí, které si koupili, bylo by všechno v pořádku. Ale většinou člověk slyší: „Já musím do práce“, „já musím do školy pro děti“ – hrozně často používá slovo „musím“. Nebo se snad dá zaslechnout, že by lidi říkali „zítra chci jít do práce“?

Kde berete prostředky na cesty, když se tak laxně stavíte k práci?

Počítali jsme, že poslední cesta nás vyšla v průměru na 12 000 korun měsíčně... Na cestách nás vyjde život paradoxně levněji, než když jsme doma, pokud nepočítám speciální náklady na pojištění nebo lístky na loď. Není to ale tak, že bychom nepracovali. Občas dostaneme honorář za články pro různá periodika. Aleš fotí pro některé časopisy, ale na cestách, takže je jeho živnost přirozenou součástí našeho života. Já jsem absolvovala kurz pro duly (dula je žena, která poskytuje psychickou, fyzickou a informační podporu ženám během těhotenství, porodu a šestinedělí, pozn. red.) a také dnes spravuji rodinné internetové stránky, které slouží jako poradenství ve věcech kolem těhotenství, porodu, kojení, výživy apod.

Mluvíš velmi úsečně, v jednoduchých větách.

Co bych měla říkat?? Je to jednoduchý život, jsou to jednoduché věty. Možná je to tím, že slovům přikládáme větší význam. V dnešní společnosti se slova vyprázdnila. Je zvykem všechno hrozně obšírně vysvětlovat. Nám těch slov stačí málo.

Internetové stránky Minkových najdete na adrese www.livepla.net. Chtěli byste si přečíst profil nějaké osobnosti spjaté s Litoměřicemi? Napište nám svůj tip na e-mailovou adresu karel.khm@seznam.cz!

V zimě náš recenzent Bookowski hybern timer, jak jinak než u knih. Přečtete si, čím si ukrátit dlouhou chvíli mezi zmrzlým nosem a tajícím ledem.

Beletrie

Carlos Castaneda
**Učení dona Juana,
Oddělená skutečnost a další**
Volvox Globator, 1997–2006

Naše knihovna nakoupila kompletní dílo autora peruánského původu Carlose Castanedy (1925–98), antropologa, působícího na americké UCLA (University of California, Los Angeles), který popsal ve dvanácti knihách toltécké učení čaroděje dona Juana. Knihy vznikly mezi lety 1968 a 1998 původně jako akademické práce, vyšly již v milionech kopií a byly přeloženy do řady jazyků. Na konci 60. a 70. let se díky popisu zkušeností při braní psychotropních látek (kaktus peyotl) staly ikonou hnutí hippies. V roce 1976 podrobil věrohodnost Castanedova díla závažné kritice antropolog Richard de Mille, a to v knize Castaneda's Journey: The Power and the Allegory. De Mille autora neobvinil jen z rozporů času a místa v jednotlivých knihách, ale i dezinformací a plagiátství. Přesto lze Castanedovo dílo nadále číst; když ne jako popis reality, tak jako návod k ovládnutí sama sebe v každodenním životě stejně jako neobyčejnou fantasy. Au-

tor ovlivnil i dílo dalších autorů, zabývajících se toltéckým učením, jako své žáčky Taishu Abelarovou a Florindu Donner-Grauovou nebo Victora Sáncheze a Miguela Ángela Ruize, známého bestsellerem Čtyři dohody.

Irena Dousková
Bez Karkulky
Druhé město 2009

Do českého literárního kontextu vstoupila Irena Dousková jakoby dvakrát. Nejprve jako básnířka: na začátku devadesátých let jako členka literárního spolku LiDi – a právě tenkrát, ve svých osmadvaceti letech, spolu s několika dalšími „nezavedenými“ autory (mj. s budoucím známým povídkářem Petrem Ulrychem) vydala sbírku veršů Pražský zázrak. Zanedlouho přesedlala na prózu a uspěla především dílem Hrdý Budžes, které se dočkalo divadelního i filmového zpracování a překladů do několika cizích jazyků. Nyní se Dousková vrací k poezii. „Ač básním neschází zlehčující vtip, chvějí se permanentní úzkostí z poněkud absurdního a poněkud krutého světa, do něhož jsme netázáni vrženi a z něhož jsme posléze opět vyvrhováni – snad jen bůh ví proč a kam. A není to úzkost jen do sebe hledící, nýbrž i soucítící: *Pořád se vracím do bodu nula / Bod nula / je mínus šest milionů*. Dousková je však i básnířkou naděje: *byť zdá se začasté vše ztraceno, ne-li rovnou zatraceno, přesto modlit se nepřestanu*,“ píše o autorčině knize redaktor Milan Ohnisko. Nedáv-

no spustila Irena Dousková své internetové stránky; najdete je na adrese www.douskova.cz.

Naučné oddělení

Olga Walló
Sekundární zisky.
Neutíkejte před rakovinou prsu
Gutenberg 2005

Okřídlenou formulku „Režie českého znění: Olga Walló“ najdeme třeba pod snímkem Tenkrát na Západě, filmy Federica Felliniho, seriály o komisaři Maigretovi či záznamy inscenací Královské shakespearovské společnosti. Walló (nar. 1948, Praha) je ale kromě mistryně dabingu také psycholožkou, překladatelkou a spisovatelkou. Tuto knihu napsala na základě vlastní zkušenosti. Může být zdrojem poučení i pro zdravé ženy, které často váhají, zda mají chodit na preventivní prohlídky a zúčastňovat se pravidelně mamografického screeningu. O tom, jak kniha vznikla, mluvíla Walló v rozhovoru pro Radiožurnál v roce 2005: „Když jsem někde říkala: Prosím vás, nezlobte se, já to a to nemůžu, protože mám rakovinu, tak mi všichni říkali: Jéé, tak vám přeju hodně štěstí, potrásl mi rukou a já měla pocit, že mi kondolují. Jenom paní Žofie Kanyzová, nakladatelka a majitelka Krásné paní, říkala: Jéé, to je prima, tak o tom napiš, to se bude dobře prodávat.“

Josef Jedlička
České typy a jiné eseje
Albatros 2009

Jednotlivé stati o českých literárních hrdinech (Babička B. Němcové, Haškově Švejkovi, hloupém Honzovi, Baarově Cimburovi, Máchově Vilémovi apod.) jsou plné lehkého svěžího tónu. Nabízejí hluboký vhled do české povahy a přinášejí zásadní poznatky o národním charakteru, o jeho historickém budování, přítomném stavu i výhledech do budoucna. Jedličkův příspěvek ke studiu duše českého národa by neměl uniknout nikomu, koho zajímá, kdo vlastně jsme a odkud a kam jako národ kráčíme.

Josef Jedlička (1927–90) žil v letech 1953–68 v Litvínově. Pracoval jako dělník, etnograf, učitel, vychovatel, televizní pracovník aj. V roce 1968 emigroval do SRN, kde působil jako redaktor rozhlasové stanice Svobodná Evropa v Mnichově. Zde soustředil svůj zájem na kulturně-filosofickou problematiku, napsal řadu rozhlasových esejů a byl iniciátorem esejistického cyklu Časové a nadčasové.

Dětské oddělení

William Shakespeare/Patrick Warren
Richard III. (komiks)
Přeložil Martin Hilský
Albatros 2009

„Koně! Koně! Království za koně!“ volá v závěru knihy titulní hrdina, za-

tímco kolem něj zuří nelítostná bitva: tak vrcholí jedna z nejslavnějších Shakespearových historických her; strhující napínavý dramatický nadčasový příběh o svodech moci a drtivé síle lidských ambicích, o lidské krutosti a zradě, o krvavém vzestupu a pádu Richarda, vévody z Gloucesteru. Komiksová adaptace propojuje klasický shakespearovský jazyk v brilantním překladu Martina Hilského s moderním grafickým stylem Patricka Warrena, britského manga ilustrátora (o manze se více dozvíte ve výtvarné příloze Karla).

V britské edici Manga Shakespeare vyšly již všechny tituly slavného dramatika, u nás je Richard III. první vlaštovkou. Na internetových stránkách projektu www.mangashakespeare.com si lze nejen objednat knihy, ale také se podívat, jak lze na základě manga adaptací literární klasiky provozovat edukativní interaktivní workshopy o Shakespearovi pro žáky a studenty.

David Baggett a Shawn E. Klein (eds.)

Harry Potter a filozofie: Kdyby Aristoteles byl ředitelem školy v Bradavicích
XYZ 2009

Kniha je rozdělena do čtyř oddílů, pojmenovaných podle jednotlivých kolejí v Bradavicích: Nebelvír, Mrzimor, Zmijozel a Havraspár. V každém oddílu najde čtenář několik esejů, které se zabývají tématem odvahy, morál-

ky, zla a metafyziky, to vše ve vztahu k jednotlivým postavám a dějům potterovské série.

Z poodhalených tajů kouzelnické vědy si můžete vybrat například nejlepší recept na pravé přátelství, důkaz, že sebeklam neposkytuje štěstí, návod, jak se dá etika aplikovat na magii, vysvětlení, proč není zrcadlo z Erisedu vhodné pro skutečný život, úvahu o tom, zda vylučuje prorocství svobodnou vůli, a také výčet všeho, co nás mozkomoři a bubáci mohou naučit o radosti, strachu a duši.

Další připravované tituly nakladatelství XYZ budou ve filosofickém kontextu prezentovat Quentina Tarantina, Simpsonovy a Monty Pythonův létající cirkus.

Hudební oddělení

Roald Dahl

Čubka, Vyvrcholení (audioknihy)
Panther/Import 2008

Dvě povídky ze souboru Milostné rošády. Krátké grotesky naplněné černým humorem načtené Jiřím Lábusem. Precizně komponované originální anekdoty s překvapivou až šokující pointou, v různých hávech obměňující české přísloví „kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá“. Povídky byly původně psány pro americký Playboy. Roald Dahl (1916–90) byl britský romanopisec, povídkář a scenárista, který se ve čtyřicá-

tých letech 20. století stal jedním ze světově nejprodávanějších autorů; jak v tvorbě pro děti, tak pro dospělé. Mezi jeho nejpopulárnější díla patří nedávno úspěšně zfilmovaný Karlík a továrna na čokoládu nebo Jakub a obří broskev.

René Goscinny, Jean-Jacques Sempé
Návrat z prázdnin a jiné Mikulášovy patálie (audiokniha)
Albatros 2009

Příběhy Malého Mikuláše začaly ve Francii vycházet v roce 1959. Představovaly vyobrazení ideálního dětství a nostalgickou vzpomínku na 50. léta 20. století, podobně jako třeba americký seriál z 90. let Báječná léta. Humor Malého Mikuláše vychází z unikátního vypravěčského stylu: jeho dobrodružství jsou vyprávěna v první osobě samotným Mikulášem. Na jedné straně jsou knihy parodií vyprávěcích zlovyků malých dětí; například když autor často používá nekonečných souvětí a sugeruje egocentrický naivní pohled na svět. Na druhé straně představují terče humoru dospělé, když přímočarý a nekomplikovaný pohled dětského vypravěče odhaluje jejich chyby. Vedle Mikuláše, který „je citlivý a oddaný opravdovým hodnotám jako přátelství, láska k rodičům a smysl pro spravedlnost“, vystupují v příbězích Kryšpín, ten „nejhorší ve třídě“, Vendelín, který „je hrozně tlustý a jí od rána do večera“, Albín, „jenž je velmi silný a rád bouchá ka-

marády do nosu“, a v neposlední řadě krásná Marie Hedvika.

Dosud nevydané příběhy malého Mikuláše v otcově pozůstalosti objevila a pro vydání uspořádala autorka dcera Anne Goscinnyová. Francouzský nakladatel vyzval ilustrátora J. J. Sempého (1932), aby k příběhům vytvořil zcela nové ilustrace, a kniha tak mohla vyjít v roce 2004, dvacet sedm let po smrti Renného Goscinnyho (1926–77). Sedm příběhů z nově vydaných knížek si teď můžete vychutnat v audioverzi. Tu skvěle namluvil Miroslav Vladyka. V jeho neotřelém pojetí ožívají Mikulášovi kamarádi i rodiče a učitelé v příbězích Návrat z prázdnin, Nepřemožitelní, Povinnosti, Školní jídelna, Cirkus, Trest a Neudělali nám ostudu. Hudbu k CD složil Dominik Renč, režie se ujal Jan Jiráň. Audiokniha už není jedinou adaptací Malého Mikuláše. V režii Laurenta Tirarda vznikl vloni ve Francii hraný film Malý Mikuláš, který již vešel i do české distribuce.

Půjčili jste si některou z novinek, které doporučuje Bookowski? Zaujala vás, nebo se vám naopak nelíbila? Napište nám na e-mail karel.khm@seznam.cz. Stejně tak nám napište, pokud vás zaujal jiný titul. Krátké čtenářské recenze otiskneme a odměníme knižními cenami!

Naučné oddělení

Na naučném oddělení Knihovny K. H. Máchy si můžete zapůjčit knihy z různých společenských vědních i přírodovědných oblastí a zalistovat aktuálními vydáními mnoha novin a časopisů. Ale ani to není vše. Další služby, které můžete na oddělení využít, přibližuje Lenka Hejnová z naučného oddělení.

Meziknihovní výpůjční služba

Čtenářům můžeme obstarat knihu, kterou nemáme v našem fondu. Objednáme ji v jiné české knihovně a čtenář ji zhruba do týdne dostane. Jde o placenou službu, která stojí padesát korun. Knihu půjčíme čtenáři na měsíc. Pokud chce výpůjční dobu prodloužit, zkontaktujeme se s knihovnou, která nám knihu zapůjčila. Pokud na ni není žádná rezervace, můžeme knihu půjčit déle. O meziknihovní výpůjční službu je mezi službami naší knihovny jednoznačně největší zájem. Letos jsme objednávali 278 knížek z jiných knihoven, naopak od nás žádalo knihy 424 knihoven.

Fond regionální literatury

Regionální knihovna s knihami zaměřenými na Litoměřice, Litoměřicko a Karla Hynka Máchu se bude už několik desetiletí. Jde o fond knih, které se nepůjčují čtenářům domů. Jsou k dispozici jako tzv. „příručka“: půjčujeme je čtenářům pouze k prezenčnímu studiu na oddělení; z toho důvodu, aby byly tyto doku-

menty neustále k dispozici čtenářům i knihovníkům, kteří z nich čerpají při zpracovávání dotazů, ale i proto, aby nedošlo k jejich poškození či ztrátě. Jde totiž často o velmi staré a tudíž vzácné knihy, které už nelze sehnat ani v antikvariátech; některé jsou v němčině, dokonce i ve švabachu. Čtenáři využívají „příručku“ poměrně často; hlavně studenti, kteří píší seminární nebo bakalářské práce.

Multimediální knihovna

Čtenářům nabízíme kromě tiskovin i CD-ROMy, např. s výukovými jazykovými programy. Půjčujeme je na stejnou dobu jako knihy: na měsíc s možností prodloužení. Multimediální knihovnu budujeme od té doby, co začala multimédia vycházet, čili už asi deset let.

Informační servis

Informační servis je jednou z povinností knihovny vyplývajících z tzv. knihovního zákona (http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=03_Leg/01_LegPod/Zakon257.htm). Snažíme se návštěvníkům knihovny dohledat a zprostředkovat všechny informace, o něž žádají – od těch základních, jako kdy jedou autobusy nebo kde je ve městě ta či ona instituce, až po odborné, knihovnicko-bibliografické. K tomu mohou využít i službu Ptejte se knihovny, která je součástí našich webových stránek (<http://www.knihovnalitomerice.cz/kontakt>). Informační servis knihovny volně navazuje na činnost regionálního informačního střediska, kterou

jsme dříve plnili. Bude tomu pět let, co byla tato funkce knihovny zrušena a turistické informace převzalo městské informační středisko.

Legislativní a právní servis

Právní servis není povinností knihovny ze zákona. Každá knihovna se ale snaží čtenářům poskytnout co nejširší spektrum služeb: my nabízíme služby legislativního a právního systému *Lex Data*. Ten pomáhá v případě, když někdo potřebuje vyhledat sbírky zákonů, paragrafy občanských sporů apod. Konkrétně to probíhá tak, že přijde čtenář s nějakým problémem, my zadáme do počítačového systému klíčové slovo, a v systému se objeví všechny paragrafy, které se věci týkají. Nebo opačně – čtenář přijde a řekne, že potřebuje např. sbírku zákonů číslo 200 z roku 1998, a my mu ji vyhledáme; pokud má e-mailovou schránku, pošleme mu sbírku elektronicky, pokud ne, lze ji vytisknout. Zájemců o právní servis je několik do měsíce.

Elektronické informační zdroje

Díky grantu ministerstva kultury můžeme čtenářům bezplatně zprostředkovat přístup do databáze elektronických, novinových a časopiseckých článků od roku 1996. Firma *Anopress* totiž každé ráno zpracovává texty novin a časopisů z celé republiky do elektronické podoby. Dříve jsme nabízeli také přístup do cizojazyčné databáze *EBSCO* s odbornými články z oblasti společenských věd, medicíny a ekonomiky a databázi ČTK. O ty ovšem nebyl velký zájem. Data-

bázi *Anopress* ročně využije cca 20 čtenářů, ale hlavně s ní pracujeme my, knihovnice. Např. když přijde čtenář s tím, že shání nějaký konkrétní článek od toho a toho autora, můžeme mu jej vyhledat a vytisknout.

Exkurze

Pro litoměřická učiliště a střední školy zajišťujeme exkurze. Každý rok na začátku září posíláme zvací dopisy s nabídkou všech služeb ředitelům škol v Litoměřicích. Jsou ale i češtinářky, které nám sem vodí studenty první ročníky téměř ze všech škol ve městě. Studenti pak příliš zvědaví nejsou; spíše vítají, že se „ulijou“ ze školy. Vyslechnou si nás ale v tichosti, neruší a řada z nich se k nám pak přijde zaregistrovat. Jistě je k tomu vede jak radost ze čtení, tak jsou k tomu donuceni okolnostmi: potřebují do školy povinnou četbu nebo od nich kantorka, která je s knihovnou seznámila, požaduje, aby si tu sehnali materiály k výuce.

Lenka Hejnová je zaměstnankyní Knihovny K. H. Máchy od roku 1989. Nejprve pracovala na dětském oddělení v knihovně v Lovosicích, která dříve spadala pod tehdy okresní litoměřickou knihovnu. V Knihovně K. H. Máchy začala pracovat na oddělení beletrie. Vystudovala knihovnictví a informatiku na Střední knihovnické škole v Praze. Žije v Sirejovicích a v četbě dává přednost historickým románům.

Autorské večery – Cesty

Knihovna pro vás pořádá zajímavé autorské večery, v nichž zdaleka nejde jen o literaturu. Cyklus Cesty představuje zajímavé osobnosti, které rády cestují a potom se o své zážitky rády dělají. „Asijci mají úsměv na rtech“ říká litoměřická cestovatelka Jana Štefaníková, která v září 2009 představila v knihovně Srí Lanku.

Proč jste navštívila Srí Lanku?

Již delší dobu patřila mezi země, kam bych se jednou chtěla podívat. Shodou okolností zaujal tento nápad i mé přátele – cestovatele. Ostrov má velmi zajímavou historii, památky a oplývá i přírodními krásami. Osobně jsem také chtěla bedlivě pozorovat a třeba i více poznat život zdejších lidí, převážně buddhistů. V neposlední řadě byl také důležitý pokles cen letenek do Asie i povědomí, že se jedná o velmi levnou zemi pro cestování. V cestovních průvodcích i od cestovatelů jsme se navíc dozvěděli, že je to bezpečná a v podstatě bezproblémová země pro cestování. Důkladně jsme zkoumali zejména blogy soukromých expedic. S přáteli totiž cestujeme individuálně, bez agentury, a tak stojí cestování méně než nejlevnější pobytový zájezd. Člověk ale musí vědět, kam jede, umět se pohybovat v kulturně odlišném prostředí a znát cizí jazyky.

Proč patří Srí Lanka mezi oblíbené cestovatelské destinace?

Myslím si, že je to taková „malá Indie“; sice ne natolik prodchnutá posvátnem, ale zato mnohem čistší. Spojení s Indií je tu opravdu explicitní: např. skoro všechny řeky na Srí Lance se jmenují Ganga. Ještě silnější spojení je rázu duchovního, prostřednictvím buddhistického a hinduistického náboženství.

Jaká nejzajímavější místa na Srí Lance jste navštívili?

Kromě starých královských měst Anurádhapura, Polonnaruwa, Kandy a posvátných chrámů v Dambulle, Kataragamě i jinde jsme si nenechali ujít přírodní krásy. V džípu jsme navštívili národní park se savanou i břehem moře, kam dopadla s plnou silou vlna tsunami. Dodnes o této katastrofě místní lidé na pobřeží nechtějí příliš mluvit... Projeli jsme centrální pohorí, kde musí každý při východu slunce vystoupit na posvátnou Adamovu horu (cca 2 200 m n. m.) s otiskem šlépěje připisované Buddhovi, Adamovi i Višnuovi – vyberte si! Ze zdejších čajových plantáží jsme navštívili slavnou továrnu sira Liptona poblíž Haputale. A mnoho dalších míst. Možná, že někdo jede na Srí Lanku jen k moři, ovšem mnohem

krásnější a zajímavější je vnitrozemí ostrova.

A co život zdejších lidí? Co vás nejvíce zaujalo?

Těch věcí bylo samozřejmě mnoho: věčně zamračený Čech si povšimne, jak z místních lidí vyzařuje spokojenost, pohoda a jakási vznešenost; Asijsci mají úsměv na rtech. Kamarádka, matka (českého) dítěte, byla zcela fascinována malými dětmi: stále usměvavými, se šťastnými očima a hlavně nikdy nebrečícími; ani při vícecenných jízdách v autobuse. Asijský vyšší stupeň emocionality a citovosti je obecně znám, ale stejně jsme byli překvapeni, jak ohleduplně, laskavě a s respektem se vůči sobě i nám chovali zejména buddhističtí Sinhálci. Pravdou však také je, že v kontrastu s tím jsme se u horských TAMILŮ, zejména mladých mužů, často setkali s hrubým až neurvalým jednáním. Určitě stojí za povšimnutí i kontrast s ateistickou domovinou: na Srí Lance žijí lidé v sepětí s bohy a posvátnem.

Zaujalo vás i něco více přízemního?

Např. systém veřejné dopravy: soukromá osobní auta na většině ostrova prakticky nejsou. Lidé sice cestují často, ale zásadně autobusy – velkými klimatizovanými i prastarými mikrobusey; menší vzdálenosti překonávají taxíky a zejména tříkolkami zvanými tuk-tuk. Pěšky zde prakticky nikdo nechodí. Prostě vyjdete na sil-

nici, vedoucí každou vesnicí, během 5–15 minut stopnete ten správný autobus, a jede se! Největší šílenci musejí být pro místní cestovatele, kteří jako jediní chodí rychle, pěšky a ještě něco vláčejí na zádech... A ještě jedna zajímavost: Srí Lanka je téměř na rovníku, Slunce tam každý den vychází v šest hodin ráno a zapadá v šest večer. Prakticky nepotřebujete hodinky, a místní je asi právě proto nenosí.

Zmínili jste silný vliv náboženství na život ostrovanů. Je zde zastoupeno více druhů náboženství?

Na Srí Lance v současnosti i historicky převažuje buddhismus, který vyznává většina z majoritní populace Sinhálců. Posvátná je pro ně např. prastará relikvie Buddhova zubu uchovávaná nyní ve městě Kandy a dále uctívají stromy vyrostlé dle tradice na území dnešní Indie z oddenků stromu, pod kterým dosáhl Buddha nirvány. Nejstarší takovýto posvátný strom na Srí Lance je strom Bódhi v Anurádhapure, která byla prvním buddhistickým královským městem ostrova – přibližně před 2 300 lety. Na ostrově žijící Tamilové vyznávají spíše hinduismus nebo islám. Britové na ostrov přivezli křesťanství.

Jak se vyznavači jednotlivých náboženství vzájemně tolerují?

Zpočátku mě potěšilo, že nejposvátnější města soustředí vedle sebe nebo i v rámci jednoho poutního areálu svatyně všech náboženství. To vždy

svědčí o toleranci. Například Kata-ragama má v rámci svého rozsáhlého poutního okrsku na břehu řeky s gháty kostel vedle mešity, navazuje rozsáhlá hinduistická svatyně a poutní cesta vrcholí mohutnou buddhistickou stúpou (buddhistická sakrální stavba sloužící pro uchovávání buddhistických relikvií, pozn. red.). Jedna vesnice poblíž Adamovy hory se pyšní přídomek „vesnice míru“: žijí zde buddhisté, muslimové i hinduisté. Nápis jsou často tříjazyčné: sinhálské, tamilské a anglické. Oproti tomu jsem se na jižním a západním pobřeží setkala se slovy despektu vůči muslimům. Možná proto, že zde žádání muslimové nežijí... Po celé zemi ale nelze přehlédnout kolosální sochy buddhů, z nichž jsou mnohé zcela nové. A všechny jsou prý „tou největší na ostrově“. Situace tak není jednoznačná a stále doutnajícím napětí mezi dnes provládajícími Sinhálci a opozičními Tamily v sobě nese prvky moderního nacionalismu i důsledky sociálně-ekonomické deprivace Tamilů. Bohužel zde občasně násilí propuká již po staletí, přibližně 1 500 let!

Každé náboženství zahrnuje i různé oslavy. Žažila jste něco takového?

Byla jsem přítomna svátku *pója*. To je oslava úplňku, která se slaví každý měsíc. Někdy více honosně, jindy méně. Ve vesnici Mirissa byla největší pója za poslední 2 roky. Mladí muži, pomalovaní na zádech výjevem vybraného zvířete a potření olejem, tančili v divokém rytmu bubnů celou noc,

aby odradili zlé duchy od konání zla. Je pravdou, že si k tomu mnozí mladenci rádi zapálili marihuanu. Dalším moderním prvkem zřejmě je, že taneční skupiny, označené stejným (totočným) zvířetem, mezi sebou soutěží. Druhý den kvečeru, po odpočinku, se muži převlékli do masek (tuším z eposu *Rámájána*) a pomalu tančili v průvodu přes celou obec do největší buddhistické svatyně v obci. Správný průvod má uvádět vystrojený slon, ale jeho zapůjčení bylo nad možnosti obce. Předáním obětních darů v chrámu slavnost končí.

Jana Štefaníková (1973, Teplice) vystudovala etnologii na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy a podnikovou ekonomiku a cestovní ruch na Vysoké škole ekonomické v Praze. Působí v projektovém managementu v oblasti vysokoškolského prostředí. Žije v Litoměřicích.

Jana Štefaníková. Foto © KFT

Nejpilnější čtenáři

10. října 2009 připravila Knihovna Karla Hynka Máchy malou slavnost pro své nejpilnější čtenáře.

Na slavnost dorazil desetiletý Matyáš Lorenc ze Základní školy Boženy Němcové 2, jehož nejoblíbenějšími knihami jsou *Děsivé dějiny* a další tituly z „děsivé řady“ nakladatelství Egmont. „*Líbí se mi, že je to naučná literatura s vtipy*“, řekl Matyáš. Děsivé dějiny se líbí i dvanáctileté Kristýnce Kuncové z primy na gymnáziu Josefa Jungmanna: „*Něco mě to naučí, ale je to zároveň zábavné. Mám ale ráda i upířskou sagu Stmívání od Stephenie Meyerové. Knihy si vybírám hlavně podle obalu, nejlepší jsou třpytivé*“, řekla Kristýnka. Z nejpilnějších čtenářů dětského oddělení knihovny chyběl čtrnáctiletý Michal Šantyn, který měl povinnou kytaru. Všechny tři děti chodí do knihovny čtyři roky. Nejpilnější dospělou čtenářkou na naučném oddělení je paní Jaroslava Diviaková, která začala do naší knihovny chodit před šesti lety a letos má na kontě 429 titulů. Čte hlavně časopisy. „*Nejvíce mě baví časopisy o bydlení a zahradě, čtu je pro inspiraci. Předtím jsem chodila do úštěcké knihovny*.“ Rekordmanem naučného oddělení a zároveň celé knihovny se stal Ing. Jiří Vytlačil. „*Přečetl 579 titulů*“, prozradila Lenka Hejnová z naučného oddělení. „*Musím ale říct, že čte moje manželka. Já jsem nosič knih a čtu maximálně její myšlenky*“, upřesnil pan

Vytlačil, který své ženě nosí knihy z knihovny v Litoměřicích již 14 let. „*Už máme pomaličku všechno vybráno*“, dodal pan Vytlačil. Ředitel knihovny Karel F. Tománek proto v dobrém rozmaru navrhl, aby paní Vytlačilová dala oddělení akvizice, které nakupuje nové knihy, tipy, co dalšího má knihovna nakoupit do svého fondu.

Po povídání zástupců knihovny s nejpilnějšími čtenáři uvedla Eva Štíbrová z oddělení akvizice hudební těleso, a sice flétnový soubor Oethos pod vedením Dominiky Valáškové. Poté obdrželi nejpilnější čtenáři z rukou ředitele knihy a poukázku na registraci na příští rok zdarma.

Kubinstadtská kočka.

Odhalení Kubinstadtské kočky

Po malé slavnosti v sálku knihovny se přítomní odebrali na chodbu. „V rámci vyhlášení nejpilnějších čtenářů naší knihovny se nám rozrostla naše galerie. Určitě jste si všimli, že je v prvním mezzaninu vymalovaný pan Ouředníček, který působí 50 let jako knihovník v Milešově, což je dobrý důvod k zvěčnění. Stejně tak jsme chtěli vzdát hold vám, nejpilnějším čtenářům.“ Ty ztvárnili bratři Květoňovi ze studia A.S.S. na malých portrétech v reliéfech podél schodiště. „Vedle portrétů tu ale máme ještě jakýsi dodatek, jež nám připomíná skutečnost, jež se váže k Litoměřicím“, řekl ředitel.

Radek Květoň k tomuto dodatku dodal: „Připadá nám důležité připomenout, že se v Litoměřicích narodil a krátce

žil významný výtvarný umělec Alfred Kubin. Vzdáváme mu hold prostřednictvím kubinstadtské kočky, která vychází z motivu jednoho jeho obrazu (Zvíře z báje, 1903–05), kde je znázorněno mytické zvíře. My jsme je udělali více kočičí. Tato kočka je pro nás symbolem Litoměřic, kterým v úctě ke Kubinovi přezdívkou Kubinstadt; proto kubinstadtská kočka.“

Alfred Kubin se zde narodil v roce 1877. Do Litoměřic se několikrát vracel z Horního Rakouska, kde žil a tvořil po studiích fotografie a malby. Proslavil se zejména románem *Die andere Seite*, který v češtině vyšel pod názvem *Žemě snivců*. „Název odkazuje k celému pojetí Kubinovy tvorby, která je prostoupena mystikou, snivostí, záhadností a neuchopitelností“, upozornil Radek Květoň a dodal: „V knihovně je k dispozici nové vydání z roku 2008, které vyšlo v nakladatelství Dokořán. Dozvěděl jsem se dokonce, že byl na základě knihy natočen film nazvaný *Traumstadt*.“

Radek Květoň pak přečetl ukázkou z Kubinovy autobiografie z roku 1930, v níž autor vzpomíná na střeleckou slavnost na labském ostrově v Litoměřicích, které se zúčastnil se svou sestrou jako šestiletý.

Ředitel knihovny Karel F. Tománek se ujal slavnostního stržení opony, která zakrývala kubinstadtskou kočku. „Opona je nahoře přichycena malířskou páskou. Ti, kteří jsou zdatnější ve věcech řemeslných, pravili, že hrozí nebezpečí strhnutí celé omítky s malbou“, varoval ředitel. „Tak mi držte palce, aby se tak nestalo. Na počest Alfredovi a všem čtenářům naší knihovny a těch nejpilnějších zvláště!“

„Ruka je blíže srdci,“

říká Lenka Jirásková, která preferuje ruční psaní před psaním na počítači. Narodila se v roce 1986 v Litoměřicích. „Jsem dítě Černobyli,“ tvrdí s humorem. Je absolventkou Střední pedagogické školy J. H. Pestalozziho v Litoměřicích, v současnosti čtvrtým rokem studuje v ateliéru Divadlo a výchova na Janáčkově akademii múzických umění v Brně. V naší knihovně začala na podzim vyučovat tvůrčímu psaní.

Proč ses rozhodla učit v knihovně tvůrčí psaní?

Absolvovala jsem pár semestrů tvůrčího psaní ve škole, a chytlo mě to. Zkoušela jsem vést dílnu na jednom skautském setkání; byla jen kratičká, ale prostřídalo se na ní asi 60 lidí. Hrozně mě bavilo nasávat to, co studenti vymyslí a napíší; bylo to inspirativní i pro moji vlastní tvorbu. Chtě-

la jsem v tom pokračovat, a knihovna mi přišla jako dobré místo.

Tvůrčímu psaní se sama učíš v Brně. Jak se učí psát?

Nejprve nás vedli k tomu, abychom prostřednictvím psaní více poznali sami sebe i spolužáky. Potom jsme postupně nacházeli klady i chyby způsobu, jakým píšeme – např. já jsem si díky tomu uvědomila, že mám

Lenka Jirásková. Foto © KFT

problém s pointami. Pak nás směřovali k tomu, abychom se v našem stylu rozvíjeli, a nakonec abychom byli samostatní a schopní vytvořit literární projekt pro skupinu či scénář pro amatérské divadlo; např. uchopit předlohu, zdramatizovat ji.

Kdo tě vyučuje?

Eva Brhelová – sama absolventka „jamáckého“ ateliéru dramatické výchovy, která ale čerpá z různých dalších seminářů a dílen u nás i v zahraničí. Pořád hledá – a zkouší si to na nás!

A ty to zkoušíš na zájemce, kteří se přihlásili na kurz u nás v knihovně. S kým máš tu čest?

Chodí tak mezi pěti až deseti studenty, resp. studentkami. Jsou to dívky z litoměřického gymnázia nebo střední pedagogické školy; jedna studuje na gymnázium v Pirně.

Čemu se věnujete o pátečních odpoledních, kdy se scházíte?

Podněcují ve studentkách jejich fantazii. Nejprve se zaměříme na povzbuzení inspirace. Prakticky to vypadá tak, že si na začátku uděláme rozcvik na rozproudnění mysli – stoupneme si do kruhu a tlesknutím a směřovaným pohledem předáváme slovo, na něž má druhý okamžitě vytvořit asociaci. Na začátku kurzu jsme zkoušeli automatický text – začít psát z nulového bodu, bezmyšlenkovitě, bez jakékoli kontroly. Pak jsem auto-

matismus regulovala tak, že měly studentky začínat na slovo „jsem“. Když chybí nápad, je dobré zadat něco, od čeho se lze odpíchnout.

Všechno, co popisuješ, je hodně o rychlosti. Není psaní spíše o koncentraci, o pomalosti, o tom, že text „vysedíš“?

Ze začátku je ale třeba studenty „nakopnout“. Na pomalost a koncentraci se zaměříme v dalších hodinách. Mám např. připravené cvičení na povzbuzení imaginace: studentky budou mít před sebou knihu, budou se na ni soustředit, omakávat ji, postupně si ji prohlížet a psát o svých pocitech. A potom dostávají dívky malé domácí úkoly, na něž mají dostatek času doma.

Jak se ti se studentkami pracuje?

Je to lepší a lepší, čím dál více se otevírají. Na první hodině jsem sama nevěděla, na co se jich můžu zeptat, kam až můžu zajít. Až po několika hodinách můžeme zkusit obsáhlejší reflexi textů, které napíšou. Musím říct, že mé studentky mají potenciál. Některé zatím nejsou příliš vyhraněné, ale jsou mezi nimi i takové, které skutečně hodně píšou. Některá to bere více s nadhledem a humorem, jiná to ladí více do vážna, psychologicky.

Co ještě podnikneš se svými svěřenkyněmi v Knihovně K. H. Máchy?

Chtěla bych s nimi zkusit napsat delší text. To by pak ale bylo spíše o individuální práci. Také bych chtěla zkusit poezii, zatím jsme totiž dělaly jen prozaické útvary. Také jsem poslala dívky ven, aby zapisovaly své dojmy z nějakého místa.

Co ti přijde na vyučování tvůrčího psaní nejtěžší?

Rozvažování toho, co si můžu ke studentům dovolit – jestli a jak je můžu hodnotit. Často se musím hlídat, opatrně volit slova.

Doplňuje se podle tebe schopnost psát s tím, kolik toho přečteš?

Existují i jedinci, kteří tolik nečtou, ale píšou – a baví je to. Je to pro ně způsob uvolnění. Myslím si ale, že by se to mělo prolínat. Čtení rozšiřuje slovní zásobu, ukazuje používání jazyka; čtením (a přemýšlením o přečteném) člověk poznává, jak jsou vystavěny příběhy; např. že nemusejí být jen lineární, ale že existuje i něco takového jako retrospektiva.

Co ráda čteš?

Naposledy mě naprosto uchvátily povídky Jana Weisse. Jsou o snech a o tom, jak nám zasahují do života. Mám ráda také Marquéze a jsem opravdu vysazená na dětskou literaturu: miluji Pavla Šruta, Ludvíka Aškenazyho a všechny možné pohádky. Hltám tituly, které jsem v dětství nestihla přečíst.

Jistě také píšeš.

Na škole nás nutí psát pořád – píšeme reflexe, eseje, povídky i scénáře. Nejvíce si stojím právě za scénářem, který jsem napsala loni podle absurdně-groteskní povídky O'Henryho Harlemská tragédie.

Jak vlastně píšeš – ručně, nebo na počítači?

První nápady si zapisuji rukou, pak je přepisuji na počítači, kde s nimi dále pracuji. Ruční psaní podle mě znamená skutečný chod myšlenek a v tom vidím jeho výhodu – i pro následnou reflexi textu a vůbec toho, jak přemýšlím. Navíc je to pro mě rukou příjemnější. Když se potřebuji z něčeho „vypsat“, práce s počítačem by mě neuspokojila. Ruka je blíže srdci.

Máš za sebou bakalářský stupeň studia. O čem byla tvá závěrečná práce?

O divadlu poezie, což je zvláštní umělecký druh, žánr nebo forma: jde o divadlo, které vychází z poetického textu a snaží se k němu nalézt scénický ekvivalent; převést jej divadelními prostředky na jeviště.

Můžeš čtenářům Karla divadlo poezie přiblížit?

Je to typicky český a ještě, jak mi prozradil vedoucí mé práce Jan Roubal, polský fenomén. Možná existuje i na Slovensku, ale nikde na Západě se najít nedá. Divadlo poezie u nás

vzniklo na konci 50. let jako opozice k tomu, jak se agitovalo a hromadně recitovalo, např. k výročí Velké říjnové socialistické revoluce. V 60. letech potom vznikala studiová divadla, např. původně broumovské, pak kadaňské a nakonec labskoústecké Kladivadlo. Dnes lze divadlo poezie v největší zastoupení vidět na festivalu Wolkerův Prostějov. Většinou se mu věnují středoškolské spolky nebo sdružení při základních uměleckých školách. Na letošním Wolkerově Prostějově jsem ale viděla skutečnou raritu – soubor dam, které studují v Lounech na Univerzitě třetího věku (zřizuje ji tamní knihovna). Inspirovaly se písňovými texty Jiřího Suchého. Z jedné poloviny šlo o jeho tvorbu, z druhé o jejich vlastní. Recitovaly hlavně o ženském údělu. Měly úžasný elán, ale braly to s nadhledem a ironií.

Budeš v kurzu tvůrčího psaní pokračovat i v novém roce? Můžou se ti přihlásit další zájemci?

Zatím nevidím žádný důvod, proč nepokračovat. Kurz tvůrčího psaní jsem zamýšlela na celý školní rok. A pokud má někdo zájem, dveře má otevřené (pozn. red.: zájemci o kurz tvůrčího psaní ať se přihlásí na e-mail karel.khm@seznam.cz).

Lenka Jirásková a studentky tvůrčího psaní. Foto © KFT

Karel se zeptal některých studentek tvůrčího psaní, které vyučuje Lenka Jirásková, na důvod, proč začaly její kurz navštěvovat.

**Barbora Škodová,
Střední zahradnická škola v Mělníku,
4. ročník**

„Sice mám hodně práce s maturitou a k tomu ještě závodně sportuji, ale skončila mi sezona, mám volné víkendy a doma se nudím – tak jsem přišla zabít nudu na tvůrčí psaní. Psaní mě moc baví, píšu články ze závodů a zaznamenávám si, co jsem zažila. Hrozně ráda čtu, mým oblíbeným autorem je Oscar Wilde. V současnosti si vybírám, kam půjdu na vysokou školu, a zaujal mě obor tvůrčí psaní na Literární akademii Josefa Škvoreckého.“

**Dominika Pěničková,
Střední pedagogická škola
J. H. Pestalozziho, 4. ročník**

„Hodně mě to lákalo, nikdy jsem na žádné tvůrčí psaní nechodila, přestože ráda píšu – od první třídy si vedu deník. Chtěla jsem si vyzkoušet, jaké je psát reálnější příběhy. Moc mě to baví, jsou tu fajn lidi a líbí se mi, že se mezi sebou nestydíme tvořit a pak si to číst navzájem. Velmi ráda čtu, mou nejoblíbenější autorkou je Joanne Rowlingová a její Harry Potter.“

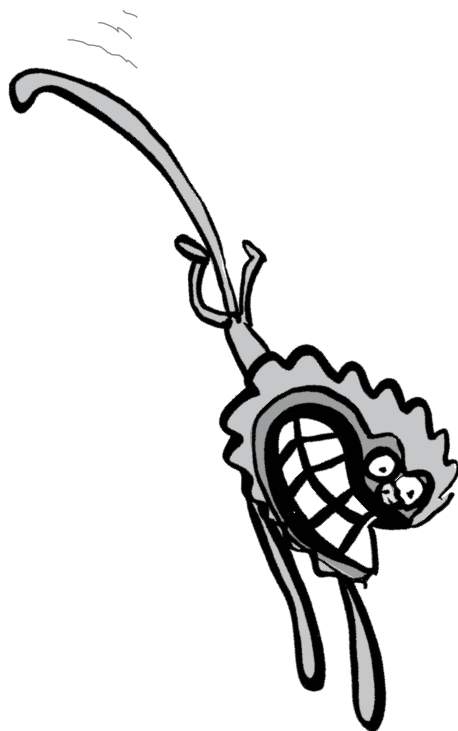
**Lucie Bažantová,
Gymnázium J. Jungmanna, 1. ročník**

„Začala jsem psát na základní škole. Učitel mi ve slohu vždycky našel nějakou chybu, tak jsem se naštvála, a psala o to víc. Pak mě to začalo ba-

vit, psala jsem si sama, zúčastňovala se soutěží, a když jsem viděla na nástěnce avízo na tvůrčí psaní v knihovně, přihlásila jsem se. Chtěla jsem najít lidi, které to také baví a s nimiž bych si o psaní mohla povídat. Mým oblíbeným autorem je William Shakespeare.“

Kristýna Handlová,
Gymnázium F. Schillera v Pirně,
3. ročník

„Na tvůrčí psaní jsem začala chodit spíše z praktického důvodu: chodím na německé gymnázium, kde jsme nuceni psát hodně interpretací. Sama jsem nikdy nenapsala více než sedm stránek, ani deník jsem si nikdy nepsala. Občas mám nutkání psát, ale pak to skončí u tří stránek; nejsem typ člověka, který by napsal 50 stránek. Po chvíli mi dochází fantazie. Čtu ráda: v poslední době se mi líbila knížka Kábulská škola krásy od Deborah Rodriguezové.“

Opička je Mongo

Plyšové zvířátko na dětském oddělení, které symbolicky zastupuje kosmanka, jehož knihovna adoptovala, našlo své jméno.

„Na jméno opičky se sešlo 150 návrhů, z nichž jsme vybrali 10 nejhezčích: Kosma, Robinson, Romeo, Pompo, Hynek, Kuba, Eda, Bořek, Karel a Mongo. Mezi těmito jmény jsme opět nechali hlasovat děti po dobu jednoho týdne, a nejvíce hlasů získal Mongo. Autorkou tohoto jména je Natálie Slepíčková, které je devět let a navštěvuje Základní školu Na Valech. Oceňili jsme ji výtvarnými potřebami a plyšovou opičkou,“ prozradila Veronika Čuchalová z knihovny.

„Na práci v knihovně mě baví setkávání s lidmi,“

říká knihovnice Lenka Skružná, která vede místní knihovnu v Libochovanech. Paní Skružná se do malebné obce, která leží na pravém břehu Labe přesně na polovině trasy mezi Litoměřicemi a Ústím nad Labem, přivdala. „Miluji pohled na kopcovité okolí. Nejkrásnější je tu podzim,“ vyznává se knihovnice ze vztahu k obci.

Knihovna je umístěna v zadní části budovy mateřské školy, její fond čítá skoro pět tisíc svazků a chodí sem téměř 70 pravidelných čtenářů. V roce 2006 obdržela knihovna Diplom za vzorné vedení knihovny v krajském kole soutěže Vesnice roku 2006 a postoupila do celostátního kola Knihovny roku 2006. Zde obdržela Lenka Skružná Čestné uznání za mimořádný osobní přínos knihovnice k roli knihovny v malé obci.

Součástí knihovny v Libochovanech je i infocentrum.

Jak je prostor, kde knihovna sídlí, využíván? Více jako infocentrum, nebo jako knihovna?

Spíše sem chodí čtenáři do knihovny než turisté do infocentra, protože je to pro ně přeci jen z ruky. Obecní úřad na návsi v objektu bývalé školy rovněž nabízí propagační materiály jako pohledy, mapy či turistické

známky a suvenýry, takže infocentrum je de facto tam. „Íčko“ v knihovně je tedy spíše využíváno v odpolední době, kdy je již obecní úřad zavřen. Do toho našeho „íčka“ se ale plánuje zavést informační značení, které obec připravuje v rámci Mikroregionu Porta Bohemica, kterého jsme součástí.

Byla místní knihovna vždy v budově bývalé mateřinky?

Původně byla na návsi. Dům, kde sídlila, byl však vrácen v restituci; v 50. letech byl totiž znárodněn zemědělcům. Už v polovině 90. let byl na vesnicích patrný výrazný úbytek dětí, proto se mohla knihovna přestěhovat do objektu školky.

Přiblížte čtenářům Karla historii vaší knihovny.

Má dlouhou tradici. V roce 1945 ji zakládala paní učitelka Pláničková, která se této činnosti velmi dobře věnovala až do roku 2002! Do školy přišla jako mladá a odučila pomalu všechny,

Lenka Skružná. Foto Lenka Růžičková

kdo dnes v Libochovanech žijí. V roce 2002 jsme se s její knihovnickou prací oficiálně rozloučili a poděkovali za její celoživotní přínos obci Libochovany. Za paní Pláníčkové bylo otevřeno jako dříve ve většině obecních knihoven: jednou dvakrát týdně, dvě hodiny. Tak to vydrželo ještě krátce po jejím odchodu: našly se dvě studentky, které se knihovny ujaly a dva roky ji vedly. V roce 2004 už probíhala automatizace knihoven, jejich vybavování počítači a internetizace. S ohledem na situaci na obecním úřadě, kde se rovněž rozšiřovala agenda, se vytvořilo nové pracovní místo, které zastávám já: přebíhám tedy mezi obecním úřadem a knihovnou.

Co se za vašeho vedení v knihovně změnilo?

Chtěla jsem změnit funkci knihovny: aby se stala centrem dění v obci a byla vstřícnější k občanům. Prodloužila se tedy její provozní doba, celý knihovní fond jsem převedla a vložila do knihovnického programu LANius. V rámci této automatizace bylo potřeba vytřídit fond. Obecní úřad našťásti štedře podporuje nákup nových titulů, takže se fond každým rokem rozšiřuje o nové knihy. Co si budeme povídat: děcka, ale i dospělá lákají barevné obálky a novinky... Kromě nových knižních titulů jsem pořídila i výukové a zábavné CD-ROMy, které se v knihovně půjčují prezenčně. Výměnné soubory si nenechávám vozit, ale jezdím si knihy do litoměřické knihovny vybírat podle přání našich čtenářů.

Další nezbytnou změnou bylo vytvoření internetových stránek pro knihovnu. Protože obec Libochovany má samozřejmě své stránky, nejvýhodnější bylo na ně umístit i sekci knihovny. Postupem času se natolik rozšířila, že dnes tam najdete knihovní řád, ceník služeb, on-line katalog, pozvánky na všechny akce, které se děly, i ty, co se budou konat, a fotografie z těchto akcí, přehled nových knih i důležité aktuální informace, třeba o termínu zavření knihovny.

Má vaše knihovna nějaké specifikum?

Zavedla jsem pravidelná tematická „vytváření“ a soutěžní akce pro děti i dospělé. Celá knihovna je vyzdobena výtvary, které se tu vyrobily nebo byly vytvořeny doma, ale přímo pro knihovnu. Vytvářejí se ozdobná či užitná díla na různá témata různými technikami. Když je hezky, vytváříme na zahradě. Na podzim vždy vyhlašuji nějaké téma spojené s Vánoci a odměňování pak probíhá u vánočního stromu na návsi, kde se každý rok koná tradiční setkání občanů spojené s nadělováním. Popíjí se grog, čaj a punč, děti z mateřské školy přednášejí básničky, zpívají se koledy a nakonec se rozdávají dárečky. Přes zimu jsme v knihovně hráli např. turnaj v člověče, nezlob se! anebo jsme skládali puzzle. Zvala jsem si sem také děti ze školky, učily se na počítači pomocí výukových CD-ROMů a bylo krásné sledovat, jak se postupně učily kmitat myškou.

Převažují mezi vašimi čtenáři děti, nebo dospělí?

Více je dospělých, ale snažím se sem nalákat více dětí; ať už nákupem nových knih nebo soutěžemi a vytvářením. V rámci akcí jako třeba Týden knihoven mám pro ně připravená určitá zvýhodnění, např. registraci zdarma. Některé přihlášené děti sem natáhly své sourozence. Na vytváření do knihovny chodí maminky i s malými dětmi a ty si tak už od mala zvykají, že knihovna není jen od toho, aby přišly, vrátily knížku, půjčily si novou, a šly zase domů.

Co u vás v Libochovanech frčí za knihy?

Čtou nejvíce ženy a v poslední době jsou u nich nejoblíbenější české autorky Magda Váňová, Simona Monyová a Táňa Kubátová. Ze zahraničních autorů pak Barbara Woodová a Danielle Steelová.

Co čtete ráda vy sama?

Mám v oblíbě také české autorky jako Magda Váňová, Hana Marie Körnerová nebo Klára Janečková. Ráda listuji i zajímavými encyklopediemi. Když mě titul zaujme, přečtu si ho, ale klidně knihu odložím.

Co vás na práci v knihovně nejvíce baví?

Setkávání s lidmi. To, že čtenáři, zejména starší, přijdou a chvíli posedí. Popovídáme si, kolikrát chtějí i s leccím poradit. Pomáhám jim na interne-

tu vyhledávat např. kontakt na opraváře nebo dopravní spoj. Ti mladší se zase rádi pochlubí, jak se jim dařilo ve škole a jaké měli vysvědčení. Rádost mám i z toho, když se mi pro ně podaří sehnat knihu, o kterou mají zájem. Velkou výhodou je tedy samozřejmě to, že jsem zároveň zaměstnancem obecního úřadu. Informace, které mám z úřadu, mohu občanům předat i v knihovně, můžu jim poradit v místních věcech nebo jim poskytnout vhodné formuláře. Myslím si, že se ta propojenost lidem líbí, a proto jí i využívají.

Při návštěvě místní knihovny v Libochovanech jsme potkali čtenáře Martina Kuchaře, kterému bylo v lednu 2010 dvanáct let. „*Vracím Ezopovy bajky a budu si půjčovat Kytici. Do školy dojezdím na Gymnázium Josefa Jungmanna do Litoměřic. Chodím do primy s Kristýnkou Kubcovou, jednou z nejpilnějších čtenářek litoměřické knihovny. Účastním se i některých akcí místní knihovny pro veřejnost. Některé mé výtvary jsou tu vystaveny,*“ sdělil Karlovi Martin Kuchař

Další čtenářku jsme zastihli u počítače: „*Do knihovny chodím tak jednou za týden, hlavně na internet,*“ prozradila nám Kristýna Čísárová (23 let).

Internetové stránky knihovny

www.libochovany.cz/Infocentrum/index.html

Výpůjční doba knihovny

úterý	13.30–16.0
středa	13.30–18.0
čtvrtek	13.30–16.0

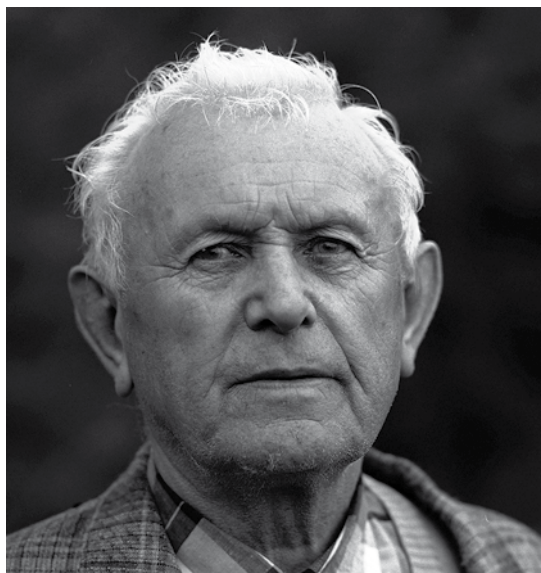
Na konci roku 2009 odešel muž, který sázel stromy

Brzy ráno 30. 12. 2009 zemřel v hospici v Litoměřicích ve věku nedožitých dvaosmdesát let Josef Hlušíčka (10. května 1928 v Keblicích); muž, který vysázel během půlstoletí na Keblicku u Litoměřic na 100 000 stromů.

Na samém počátku jeho záliby stály zdravotní problémy. Pan Hlušíčka pracoval v chemičce a trpěl záněty dýchacích cest. Na doporučení lékaře často chodil do přírody a všiml si kontrastu holých strání kolem Keblic a zalesněných vrchů Českého středohoří Řípu, Radobýlu či Košťálova. Rozhodl se, že zalesní i okolí své obce. Všechny stromky pro výsadbu si pěstoval sám na své zahradě.

Přeměna keblické stráně a přilehlého okolí probíhala tak pomalu, že si na ni místní zvykli a nevyvolávala údiv. Přičítali to přirozeným rozměrům půdy. Kdopak by byl v Keblicích i na litoměřických okresních úřadech schopen představit si houževnatost muže plnou nádherné ušlechtilosti.

Životní úděl Josefa Hlušíčky byl zejména v posledních letech vděčným námětem vzniku uměleckých prací, novinových článků a televizních reportáží. Diplomovou práci o něm vytvořil fotograf Jakub Vrhel, krátký film natočila studentka FAMU Klára Doležálková. Na popularizaci hodnotného životního díla svého tatínka se podílel především Pavel Hlušíčka, jinak známý jako pseudonym-

Josef Hlušíčka. Foto Jakub Vrhel

ní básník Mnoháček Zgublačenko. V knihovně jsme pana Hlušíčku přivítali na besedě 7. listopadu 2007.

Josef Hlušíčka zemřel jen několik dní po odvysílání pořadu TV Barandov České milování – speciál, kde je tak zaznamenáno poslední údobí jeho života. Ze záznamu je zřejmé, že se o něj svědomitě až do posledních chvil starala jeho věrná, nezvykle skromná žena Marie Hlušíčková.

Když uvážíme, že jediný člověk, odkázaný jen na prosté zdroje fyzické, dokázal, aby z keblické pustiny vznikla zem kananejská, zdá se, že je člověk přece jen obdivuhodný tvor. Ale když pomyslíme, kolik bylo třeba vytrvalosti a ušlechtilého úsilí, aby se dosáhlo takového výsledku, pocítíme hlubokou úctu k tomu starému venkovanu, který dokázal úspěšně dokončit dílo, hodné díla božího.

Nazí i v Českém středohoří a na litoměřickém gymnáziu

Román Nazí autorky Ivy Procházkové (*Paseka 2009*), který byl letos nominován na Německou cenu za literaturu pro děti a mládež (www.djlp.jugendliteratur.org; v německém překladu jako *Die Nackte*), se odehrává také v nám blízkých lokacích.

Renomovaná autorka a scenáristka (1956) rozehrává děj své poslední knihy nejen v německém Berlíně, ale i v Ústí nad Labem, Litoměřicích a blízkém okolí.

Hrdinka Sylva se v citlivém období života, pubertě, ocitne na labskoústeckém gymnáziu. „Proč tam nechodíš?“ ptá se jí otec. „Moc horko. Nemůžu při vyučování dejchat.“ „Zkusíme gymnázium v Litoměřicích,“ navrhuje jí otec. Jak to dopadne? Na chvíli to pomůže: „V litoměřickém gymnáziu bylo snesitelnější klima a pahorky kolem města lákaly neprozkoumaností...“, píše spisovatelka za svou hrdinku.

Procházkové román vyniká nebývalým kvociem melancholie a hlubokým vhledem do pocitů dospívajících; např. v dialogích Sylvy s jejím otcem: „Puberta je zvláštní stav. Neopakovatelný. V pubertě je člověk nahej, takže se ho všechno přímo dotýká. Ten dotyk vzrušuje a bolí zároveň. Jenže to trvá krátce... Jak stárneš, oblíkáš se. Nabaluješ na sebe další a další vrstvy a ty tě znecitlivují. Kdyby lidi, celá naše společnost zůstala

obnažená, museli bychom si nejdřív všichni padnout kolem krku, a pak spáchat hromadný harakiri.“

Iva Procházková. Foto Karel Kestner

Franz Kafka v novém filmu Vyžveklé Bambule

Ve středu 18. listopadu 2009 se v knihovně uskutečnila repríza nového snímku uskupení nazvaného Vyžveklá Bambule. Film, který byl premiérován 26. června 2009 v Teplicích, se jmenuje Siremský den aneb Den v Siremi.

Svým čtvrtým snímkem, který vznikl v letech 2007–09, pokračuje dnes převážně teplicko-duchcovský radikální balet *Vyžveklá Bambule* (dále VB) ve filmové dráze, již po dlouholetém působení na poli scénických improvizací, performancí a později happenin-gů i fotorománů nastoupil snímkem *666 m n. m. aneb Poslední večere soudruha plukovníka Kožušníka* v roce 2005.

Tvůrčí duo Radim Neuvirt a Patrik Linhart se v novém snímku zaměřu-

je na jednu kapitolu z biografie česko-německého spisovatele Franze Kafky: na jeho ozdravný pobyt v severočeské Siremi. Dalo se čekat, že ke Kafkově odkazu nepřistoupí VB s pietou a rozvine jej v rámci své patafyzické, surrealistické, ale v něčem i velmi tradiční, mytické poetiky.

Franz Kafka v Siremi

V předvečer ustavení československého státu zjišťuje Franz Kafka, Žid, pohybující se v pražské německé komunitě, že má plicní tuberkulózu. Odjíždí na rehabilitační pobyt ke své sestře Ottilii do Siremi.

Vyžvejklá Bambule se ve svém snímku staví proti obecně sdílené, vesměs idylické představě o Kafkově pobytu v Siremi. Spisovatel v *Siremském dni* trpí pochybnostmi o vztahu se snoubenkou Felicií, vystupňuje zde konflikt se svým posmrtným editorem Maxem Brodem, který jej přijede navštívit, je konfrontován s postavami svých románů (zeměměřič, školník, brouk) a znechucen místním nářečím i zvyky a mravy starousedlíků: „Nejdřív mu vadily myši, pak kočka, a pak všechno kolem, tak jel zase zpátky do Prahy,“ říká jeden siremský pamětník, oslovený ve filmu investigativním štábem.

Ve snímku VB rostou věci, které Kafku v Siremi rozptylovaly od psaní, do obludných tragigroteskních rozměrů. Podobně spisovatel psal: zveličoval a nadsazoval ve svých románech jejich východiska. A podobně se ve svém životě donekonečna zaobíral rodinnými a milostnými traumaty.

Poučení

Zdánlivě groteskní feérie se v poslední obraci k problematice národní literární tradice a klade otázky po jejím zhodnocení. V tom je *Vyžvejklá Bambule* překvapivě konzervativní a výchovná. Živostí, vycházející z naturelu tvůrců i kraje, přitom o míle předstihuje soudobá česká díla, zabývající se tématy naší česko-německé a sudetské minulosti. Tato tematika není pro teplicko-duckovský radikální balet zdrojem dotací ani veřejného uznání, ale důsledkem zájmu jeho členů o severní Čechy, v nich žijí, a snahy o vzkríšení jich mytopoetické krajiny.

Siremský den aneb Den v Siremi

142 minut

Režie

Radim von Neuvirt

Scénář

Patrik Linhart a Radim von Neuvirt

Hrají

radikální balet *Vyžvejklá Bambule*,

Jaromír Urban, Iveta Lamačová,

Jan Bělohávek-Ojař a další

Titulní píseň

Radek Hásek a Der Pop Letter

Trailer

www.stream.cz/video/14/272119-vyzvejklabambule-uvadi

Dosavadní filmografie *Vyžvejklé Bambule*

666 m n. m. aneb Poslední večere soudruha plukovníka plukovníka Kožušníka (2005)

24,8 Celsia (2006)

Acta Sudetica (2007)

Internetové stránky *Vyžvejklé Bambule*

www.vyzvejklabambule.webgarden.cz

Oslavy „sametové revoluce“ v Litoměřicích

V den a podvečer výročí 20 let od „sametové“ revoluce, 17. listopadu 2009, Prahou pochodovaly a bavily se tisíce lidí. V Litoměřicích se ale slavilo v předstihu: 11. listopadu 2009.

Pamětní desku obětem komunistického režimu odhalili v podloubí na Mírovém náměstí u vstupu na radnici senátor Alexandr Vondra společně se starostou Litoměřic Ladislavem Chlupáčem. Autorkou bronzového díla je Ilona Staňková, která předloni vystavovala i v naší knihovně.

Odhalení desky odpoledne před zraky zhruba stovky občanů požehnal emeritní biskup Josef Koukl. Hymna zazněla v podání *Litoměřického hlásku*.

„*Země, co nezná historii, může být odsouzena prožít si ji znovu*,“ konstatoval na úvod senátor Alexandr Vondra. Mezi čestné hosty při slavnostním aktu patřil předseda litoměřické pobočky *Konfederace politických vězňů* Vladimír Chlupáč, který dostal v jednom z komunistických procesů coby osmnáctiletý mladík devět let vězení. Ty strávil v nelidských podmínkách v uranových dolech.

Následoval komponovaný vzpomínkový večer v domě kultury. Zavzpomínat si na „sametovou“ revoluci přišlo několik stovek lidí. Vyslechly si vzpomínky disidenta, někdejšího mluvčího *Charty 77* a nynějšího senátora za Litoměřicko a Slánsko Alexandra Vondry stejně jako disidenta a zakladatele *Občanského fóra* v Lito-

měřicích Zdeňka Bárty. Potlesk sklidilo nejen vyprávění herce Zdeňka Svěráka, který v prvních dnech „sametové“ revoluce burcoval Litoměřičany u morového sloupu, ale i písničky v podání Jaroslava Hutky a bratra Karla Kryla Jana.

Ačkoliv původně avizovaný hlavní host, Václav Havel, kvůli svému vystoupení v Evropském parlamentu do Litoměřic nepřišel, zaslal Litoměřičanům alespoň videopozdrav s několika vzpomínkami; připomněl tak svým způsobem samizdatové „video-journaly“, které pomáhala před rokem 1989 produkovat a šířit jeho první žena Olga.

Večerem v domě kultury provedl Petr Jančařík, známý jako moderátor pořadů pro děti, a spolu s ním studentka Střední pedagogické školy J. H. Pestalozziho v Litoměřicích Simona Novotná. Ve foyer kulturního domu si návštěvníci připomněli atmosféru doby převratu prostřednictvím fotografií, dochovaných výtisků *Listu OF* a na něj navazujícího periodika *TAK*. Byla to iniciativa žáků a studentů litoměřických škol, a ne jediná; ostatní projekty, např. spartakiádní retro-průvod, představili v rozhovorech s moderátory.

Zdeněk Bárta. Foto Senát Parlamentu ČR

Kulturní dům opouštěli lidé s právě vydanou publikací *Sametová revoluce a počátky OF v Litoměřicích*, kterou v průběhu večera představila autorka Eva Břeňová společně s Alexandrem Vondrou, jenž ji vydal, a Zdeňkem Bártou, bez jehož osobitých vzpomínek by nikdy nevznikla. „*Jedinou ambicí a posláním knihy je nezapomenout. Jde nám o to, aby naše děti za deset dvacet let věděly, že i v Litoměřicích byli odvážní lidé, kteří se nebáli pozvednout svůj hlas a vystupovat proti komunistickému režimu,*“ vysvětlila autorka publikace Eva Břeňová.

Kniha je rozdělena do dvou částí. První sahá do přelomu sedmdesátých a osmdesátých let. Tehdy bylo na Litoměřicku několik míst, kam se sjížděli chartisté a pořádali zde zakázané koncerty a divadelní představení. Vět-

šina jejich akcí byla samozřejmě protikomunisticky zaměřena. Takové usedlosti byly například v Řepčicích, kde bydleli Parkánovi a Kubičkoví, byla zde také fara v Chotiněvsi, kterou vedl Zdeněk Bárta. Právě ten byl hnačím motorem veškerých událostí ještě hluboko před listopadem 1989. Díky němu se tu pořádaly například bytové semináře. Na jednom z nich dokonce Václav Havel předčítal svoji novou hru *Asanace*.

Druhá část knihy je věnována počátkům *Občanského fóra* v Litoměřicích, prvním demonstracím na Mírovém náměstí a následnému vývoji. Kromě Zdeňka Bártu se kniha zmiňuje např. o řediteli úřadu práce Ivanu Vilímovi a aktivistech, kteří pomáhali vydávat list *Občanského fóra*, jako Jan Wünsch, profesor Jan Volek a další.

Kniha *Sametová revoluce a počátky OF v Litoměřicích* byla vydána v počtu dvou a půl tisíce kusů. K dostání je zdarma buď v knihovně nebo v litoměřickém informačním centru.

Zdroje: www.alexandrondra.cz, www.litomericko24.cz, www.litomericky.denik.cz

Mácha aneb Litoměřické máchání

Tento rok bude máchovský. Již na jeho začátku se konaly některé akce spojené s oslavou výročí 200 let od narození českého básníka Karla Hynka Máchy.

V pátek 13. listopadu 2009 se v Oblastním muzeu v Litoměřicích uskutečnila předpremiéra divadelní hry *Mácha aneb Litoměřické máchání*. Podle scénáře historika Oldřicha Doskočila ji režijně zpracoval Aleš Pařízek s divadelním souborem Mladivadlo při Základní umělecké škole v Litoměřicích. Roli Máchy ztvárnil Vojtěch Nosek (nar. 1990), role jeho milé Lori se ujala Lenka Růžičková (1993).

Premiéru měla hra *Mácha aneb Litoměřické máchání* 16. ledna 2010 v rámci zahájení festivalu grafiky, kresby a fotografie *Máchovy Litoměřice*, který dlouhodobě organizuje autor hry, Oldřich Doskočil. Festivalu se zúčastnil i letošní laureát Ceny Jaroslava Seiferta Ludvík Kundera, který je rovněž jednou z postav Doskočilovy hry.

„*Ludvík Kundera je na výstavě zastoupen svým leptem – grafickým listem – a textem v katalogu s tématem proč někteří literáti výtvarníci a někteří výtvarníci veršotepí; to je ostatně základní téma tohoto ročníku festivalu. Na vernisáži proto někteří výtvarníci recitovali své verše a někteří literáti – jako právě Kundera – vystavili své výtvarné práce. Ludvík Kundera je od samého počátku patro-*

nem festivalu a rovněž čestným občanem města Litoměřic,“ uvedl Oldřich Doskočil.

Doskočil je také autorem knihy *Na Vikárce v Litoměřicích aneb o duši básníků* (nejen té K. H. Máchy), která byla slavnostně pokřtěna po skončení premiéry *Máchy aneb Litoměřického máchání* 16. ledna 2010 ve vinárně Vikárka sídlící v domě Máchova pobytu v Litoměřicích.

„*Divadelní hru a festival fotografoval Jiří Kupka a jeho snímky budou součástí výstavy v muzeu na podzim 2010 – zatím s pracovním názvem Pocta Ludvíku Kunderovi a K. H. Máchovi,*“ dodal Doskočil.

Obálka knihy Oldřicha Doskočila. Repro archiv

Manga

V tradiční obrázkové příloze našeho bulletinu vám přinášíme ukázkou z první české sbírky mangy nazvané Vějíř (Yatun 2009).

Manga je původem japonský komiks, který má oproti americkému a evropskému komiksu svá specifika. „Nechte se strhnout či zabavit hříčkami, které v japonském stylu vytvořili naši domácí autoři. Dýchne na vás exotika Dálného východu zkřížená se středoevropským umem a fištrónem,“ lákají editoři čtenáře.

Do sborníku byly vybrány příspěvky ze soutěže v tvorbě mangy Advík 2009: „Třináct komiksů mladých českých tvůrců se vás pokusí přesvědčit, že i na písčceku šikmookých dábů hrají pojídači knedlíků vyrovnanou hru.“

Ze sborníku přetiskujeme kousek s názvem Hello autora Jana „Abbeho“ Nikrýna.

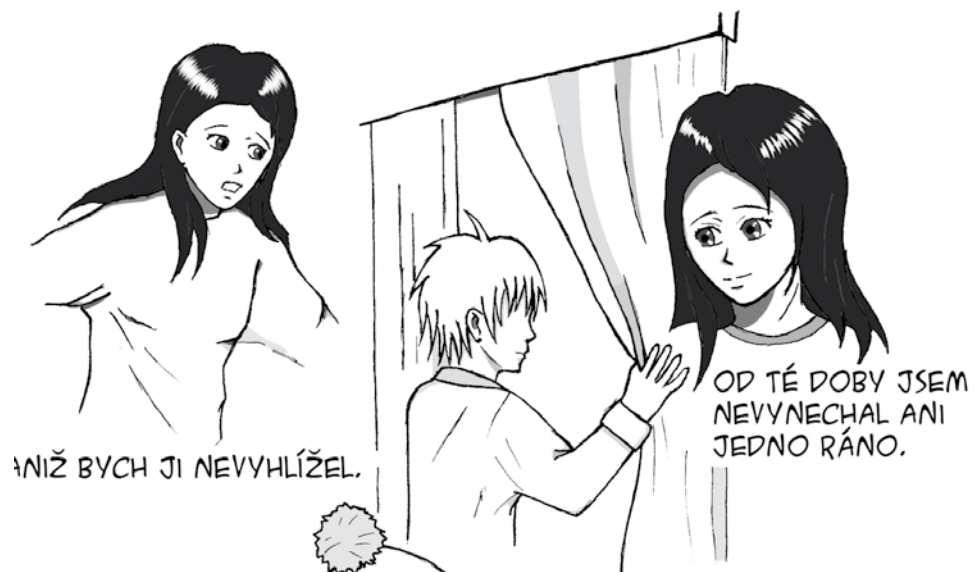
Pokud se chcete o manze dozvědět více, navštivte internetové stránky www.manga.cz.

Za zprostředkování mangy děkujeme jednomu z editorů Vějíře, Michalu Bezvodovi

Hello

VZPOMÍNÁM,
JAK JSEM JI VIDĚL POPRVÉ.

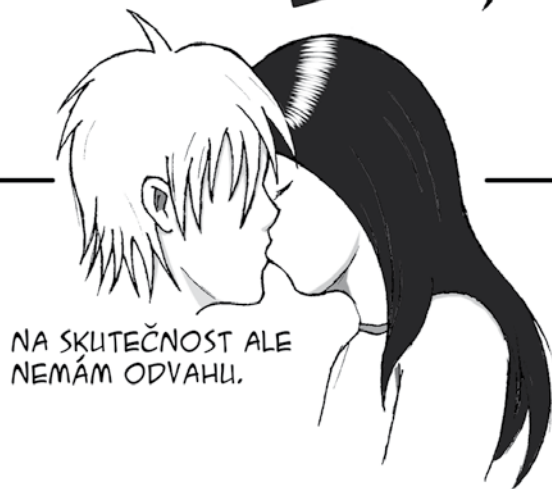
ZAJÍMALO BY MNE
KDO JE

CO DĚLÁ

VE SVÝCH SNECH JSEM
JI POLÍBIL SNAD TISÍCKRÁT

AHOJ, KDO JSI?
TAKY JSI OSAMĚLÁ?

NEBO MÁŠ NĚKOHO,
KDO TĚ MILUJE?

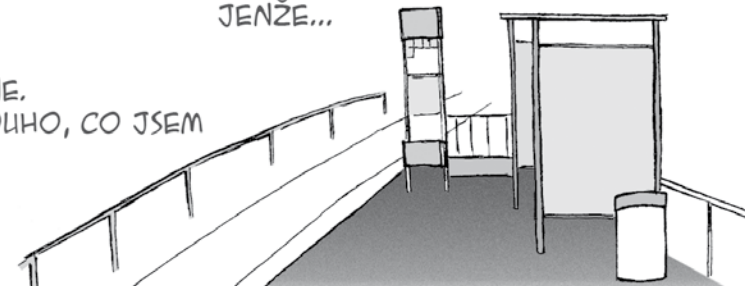
CHTĚL BYCI
JEN TAK
PŘIJÍT

A ŘÍCT

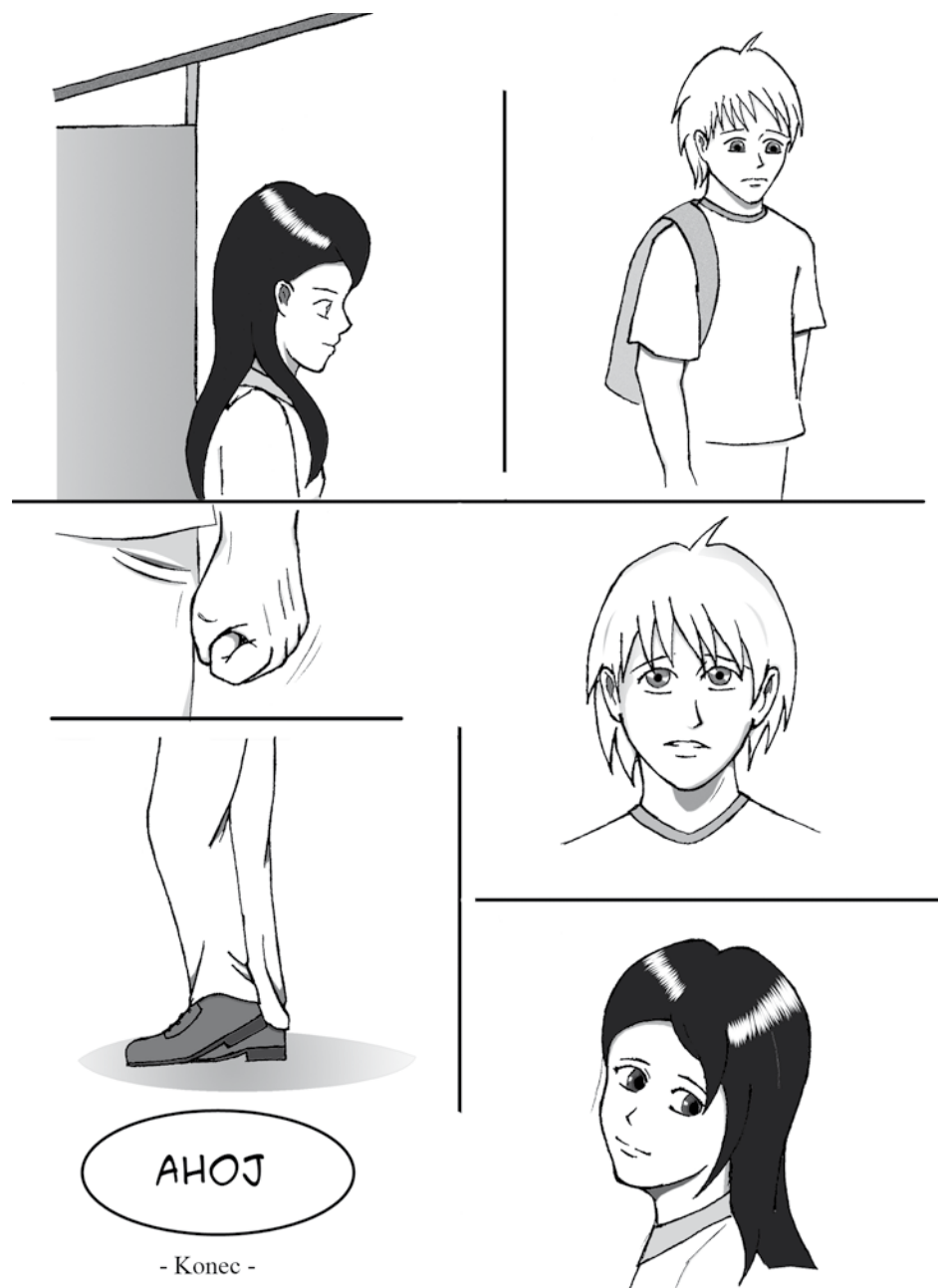
JENŽE...

TO SE NESTANE.
JE TO UŽ DLOUHO, CO JSEM
JI VIDĚL.

ANI DNES
NEPŘIŠLA.

- Konec -

Vytvořil Abbe, nápad vzal Lionelu Richiemu

Na litoměřickém gymnáziu vychází Samizdat

Studenti mediálního semináře Gymnázia Josefa Jungmanna vydávají školní časopis, který nazvali Samizdat.

Vedle interních školních záležitostí v listu zaujmou především typicky studácké vylomeniny: „psychologická“ anketa redaktorů, kteří jí zneužívají k „balení“ studentek, nebo reportáž z túry po litoměřických hospodách: ta se od hodnocení kvality natočeného piva a vstřícnosti obsluhy zvrhává v obscénní popis intimních dramat reportérů.

V kulturních pozvánkách, které jsou součástí Samizdatu, najdeme i pozvánky na akce Knihovny K. H. Máchy. Avíza na divadelní představení labskoústeckého Činoherního studia napovídají, že se litoměřičtí gymnazisté nespokojují s nabídkou pouze litoměřických kulturních zařízení.

Pravděpodobně nejatraktivnějším příspěvkem pro nezainteresovaného čtenáře je rozhovor se sexuologem Radimem Uzlem, jehož besedu v kulturním domě navštívili studenti na podzim minulého roku.

Literární příloha

Z literární přílohy prvního čísla Karla v roce 2010 bychom vám chtěli doporučit především výbor z básní litoměřického rodáka Otakara Štorcha. Je to jeden z řady těch, kteří byli perzekvováni komunistickým režimem. Ve druhé polovině 60. let se mu podařilo uprchnout do ciziny a až dodnes žije ve Švédsku. Podrobněji se o panu Štorchovi dočtete v příloženém životopise.

Literaturu regionu tentokrát zastupuje lidový básník a harmonikář František Jindřišek s hrstí básní věnovaných Litoměřicím a Českému středohoří.

A jedna próza nakonec – o tom, jak to dopadá, když se člověk spustí s alkoholikem, vypráví v sugestivní črtě mladá přerovská autorka Janele z Liků.

Pěkné čtení!

Otakar Štorch

Na palubě

V sledném letu bílých ptáků
si čarujeme svá „kdyby“
kdybych byl
kdyby bylo
kdybych nebyl
kdyby nebylo
ptáci nám při tom fandí svými
dlouhými skluzy
ale i v obyčejné bitce o kus žvance
hozený přes palubu někým

jsou lepší nás
a nepřestávají v přihlížejících
probouzet
snění o svobodě a pocity hořkosti
nad sebou samými
pak jen co musíme opustit loď
štvete nás pevnina opět proti mořským
ptákům
pevnina patří jak známo
celičká myším
a my jsme z čeledi jež se přizpůsobila
pevnině
ptáci
bílí ptáci oproti tomu
zabydlili tu podívanou nad mořem

(Malmö 1969)

Kamarádům

veteránům krysího světa
jejichž jedinou dividendou je poznání

bídným beatníkům nebo jak se jim
zrovna říká
kteří špinavě špinaví začli špinavě
čistí

hrstce archandělů
jejichž nevelký klan kladl neustálý
odpor moři
o němž předem věděl
že rozleptává vše a beze zbytků

těm
jimž bleší cirkus nevzal dech a přece
vzal
nemalé armádě nonkonformistů

jimž smrtící stroje všech dob a tvarů
zároveň kladly otázky
na které poprvé nedokázali
odpovědět

nedorostlým andílkům
kteří v cárech nebo bělostných sálech
umírali
zatímco jim svět nepřestával dávat
lekce
nebo dokonce rozkazy
tvrdočinům
kteří znovu a znovu se bránili
smrštím
a až pak zlhostejněli

těm antilopám královským
kterým nevyšel ani papa ani mama
ani tvary
ani pastva ani pasáček
jen koncepce samuela becketta
v totální
doslovnosti

naivním zabijákům
kteří si předem podali úspěšný inzerát
hledá se popravčí

legionářům
které zvuile konzervovala
jelikož nepochybovala že páteře
slanečků
obložené solí změknou

stejnokrojovým nevolníkům
kteří šli na ztec bez podstatného
strachu
bez víry bez nenávisti
jen s podezřením že se už nevrátí
které se naplnilo

červeno-černo kabátníkům
kteří odložili zbroj z titulu výroku
velkého francouze
nežádej nikdy boj o svobodu od toho
jenž už jednou za ni bojoval

všem těm
kteří nemají naději být spaseni ani
zde
ani tam
věnuji minuty svého vnitřního času
nikoli z ctnosti ale nutnosti
neboť zástava
kamarádi
je na půl žerdi

(Litoměřice 1966)

Dávno

Dávno bez bizónů jsou Navajové
Středozevní moře jako pisoár
zamrzlá jezera Skandinávie
bez vlčích stop
rybí potravou rtuť
kožešiny šelem
jež nelze vyrábět jako vepřovice
vysoko v ceně na burze
proč asi
a v zátisích betonů
skonávají s námi psi na kolaps
a metastázu

v dusnu kovového samoplození
jen my
bezradní a lhostejní ve zbytcích
dávna
máme jakousi naději

(Stockholm 1972)

Odbočení

stéblo trávy v ústech
jímž si určíš směr
může být zvenčí vyrváno
těž ale sežvýkáno
vyplivnuto
v morbidním přešlapu na místě
tebou samotným

jmění hipíků
rozuměj
není v kostýmu
v sčísnutém vlasu
v tanci sarančat
ani v květu alkoholem zavlaženém
či začouzeném asijským kadidlem

(Stockholm 1971)

Přede hry sexu

peču ti trochu bublaniny
broukla z umakartové kuchyňky
to je báječný
zaslíntal od přímého přenosu ligy
pudem si hajnout?
zašvitořil po posledním skusu
umyl sis nohy?
sykla náhle a šla se ještě přesvědčit
zda vypnul televizi

(Litoměřice 1965)

(Modrý ráj Pacifiku)

Dávný litoměřický podzim

Pochopitelně patří k tomu času
draci...
Kus dřeva a barevného papíru nad
tebou
tě zastaví ať spěcháš jak chceš
Ze sametových tlamiček srn

v kopcích na dosah
se právě oddělují obláčky stříbra
Jaká to představa!
Nedokážeš neplesat
když se slunci můžeš takřka podívat
do očí
Pouhý keř či strom
na nějakém zapomenutém plácku
města
uprostřed tvého kolbiště
ti pomáhá od splínu
A můžeš-li pod město k řece
k té špinavé couře
zastavíš se uchvácen její proměnou
Kmeny topolů a koruny přízemních
vrb
jsou zcela zahaleny jejím dechem
Řeka sama
se převtělila v monolit zašlého stříbra
Jaká to podívaná!
Kam zrakem spočíneš v ten čas
tam jsi vzat na milost!

(Ohrady a exily)

Otakar Štorch se narodil roku 1933
v Litoměřicích ve smíšeném česko-ně-
meckém manželství. Jen několik let
po únorové instalaci diktatury komu-
nistické strany u nás se jako sedmnácti-
letý zapojil do protirežimních akcí
ve formě rozšiřování letáků, které od-
suzovaly likvidaci demokracie v Čes-
koslovensku. V roce 1952 byl zatčen
a po osmi měsících ve vyšetřovací vaz-
bě, jež v padesátých letech znamenala
hlavně permanentní psychické muče-
ní, mj. neustálým přerušováním spán-
ku, byl odsouzen za velezradu na dva-
náct let odnětí svobody. Po osmi
letech vězení (z toho sedm v jáchy-

Otakar Štorch. Foto archiv autora

movském gulagu) obdržel s desítkami
tisíc jiných politických vězňů amnes-
tii, jež byla první známkou „odstalini-
zování“ stále trvající diktatury v zemi.
Když v „turistickém“ roce 1967 mohl
s Čedokem odjet s rodinou do Ju-
goslávie, nezaváhal a přešel ilegál-
ně přes jugoslávské hranice do Itá-
lie, kde později obdržel politický azyl
od Švédska, kam za ním rok nato do-
razila manželka se synem. Ve Švédsku
se živil jako vrtač, ale zároveň pokračoval v psaní poezie, prózy a přispíval
politickými články do různých exi-
lových časopisů. V 80. letech jednou
týdně přispíval kulturně-politickým
zamyšlením do stockholmského roz-
hlasového vysílání *Polskije radio mo-
derata*, za což byl v roce 1984 oceněn
polskou exilovou vládou.

Otakar Štorch působil od počátku
svého exilu ve spolku *Sdružení svobod-*

ných Čechů a Slováků ve Stockholmu,
v němž po dlouhá léta plnil funk-
ci místopředsedy a posledních šest
let funkci předsedy. Spolek svou čin-
nost započal v roce 1983 a je stále ak-
tivní. Otakar Štorch je kromě toho
dodnes redaktorem pořadu *Procházk-
y českou a slovenskou poezií* ve stock-
holmském Českém centru, které se
pak každoročně opakují v rámci Čes-
kých dnů v Kyrkekvartnu. Například
loni to byla *Procházka poezií Josefa
Fouska*. Za krajanské aktivity byl Ota-
kar Štorch na *Českých dnech 2007* od-
měněn Pamětní medailí Senátu Parla-
mentu České republiky.

Otakar Štorch si po celou dobu
svého dvaadvacetiletého exilu až pod-
nes ponechal české občanství. Knižně
vydal básnické sbírky *Modrý ráj Paci-
fiku/Havets Blåa paradis* (Immigrant –
Institutet, Stockholm 1975; s ilustrace-
mi Jana Kristoforiho), *Naděje v poušti*
(Poezie mimo Domov, Mnichov
1979), *Ohrady a exily* (Poezie mimo do-
mov, Mnichov 1988) a *Morality* (J Š
Z Publishing, Stockholm 2004). Je
zastoupen v *Almanachu české zahranič-
ní poezie 1979* (Poezie mimo Domov,
Mnichov) a v několika švédských ča-
sopisech a almanaších.

*Za zprostředkování textů a kontakt na au-
tora děkujeme Gabriele Pallyové-Albrech-
tové. Ta připravila o Otakaru Štorcho-
vi, který je jejím strýcem, radiodokument
Strýc Ota ze Stockholmu s úryvky z rodin-
ných „fonodopisů“. Radiodokument byl
odvyslán na Českém rozhlasu 3 – Vltava
v srpnu 2009.*

František Jindřich**Městu Litoměřice**

Znám Tebe, město staleté,
Ty, město historie,
Tvé domy a Tvé kostely.

Ty, kdož stavěli Tě,
již siva země kryje.
Teď v Tobě nové čtvrti rostou zas,
našli se noví stavitelé.

Ty, město, rosteš na kráse,
tváříš se rozechvěle.
Rozpínáš své široké dlaně,
tu na sídlišti, na Kocandě.

Tisíce lidí našlo v Tobě nový domov,
část na severu i na Zásadě.
Jsi historickou perlou doby,
však dnes se v Tobě nový život rodí
a noví stavitelé jsou zas hrdiny své
doby.

Nadále Tobě, město, přejem býti.
Věř mi, že radost pro nás dnes je
v tomto městě žít!

Z Máchovy vyhlídky

Dnes vyhlížel jsem do kraje oknem,
kde díval se i Karel Hynek Mácha.
Před lety...

Co změnilo se za ten čas?
S léty, která uběhla,
snad jenom ten hrad Hanžburek,
který jej vždycky z toulek vítal,
na stejném místě pobýval.
Ne každý kámen na cestě
však nepohnutý zůstal.

Silnice, cesty, dálnice
ten kraj si rozdělily,
by nová města, vesnice
se spolu propojily.

Dnes občan málokterý chodí pěšky,
i autem stále někam pospíchá,
prý je to těžký.

Je čím dál méně času
prohlížet si v klidu krásu
té naší přírody.
A z daleka již není možnost
smočít si nohy znavené někde u vody.

Přes všechnu lidskou činnost
je naše země krásná
a krajina s tím naším Českým
středohořím
je stále úžasná.

Pod litoměřickým mostem

Pod litoměřickým mostem
voděnka se točí.
Kdo smutek ve svém srdci má,
ať tam do ní skočí!

Já ten smutek ve svém srdci
hluboko vrytý mám,
skočit do té chladné vody
však zásadně odmítám!

Raděj si dám někde v šenku
červeného vína.
Když mě nechce Andulička,
tak se najde jiná!

Jenom jedna vlaštovička jaro nedělá,
sklenička dobrého vína mi radost
udělá.

Litoměřické vinobraní

Již je to pár staletí,
jak nám ten čas ubíhá,
když k nám z jižní Francie
přišla réva vinná!

Po sklenici toho moku
krásně se nám zpívá.
Jak to ale přeženeš,
zmůže tě kocovina!

Když za Karla IV.
zakládali vinice
na stráních pod Radobýlem,
co jsou Litoměřice.

Réva vinná dozrává,
když v měsíci září
úsměv v tváři dozrává,
že se jí tu daří.

I sám císař Karel IV.
tomu vínu přál,
a tak z každé úrody
si ten desátý soudek vína vzal.

Tak ta naše dobrá vína
přišla na ten Pražský hrad,
ten, kdo je pil vždycky s mírou,
tak je míval rád.

Připijme si na své zdraví,
ať zružoví líce,
ať tu ještě na tom světě
dlouho jsou Litoměřice.

Dům v Jarošově ulici

Tam v oknech je to samý květ,
v něm jeden starý pán bydlí,
je to jeho svět.

On v bytě má dva stolečky
a u každého židli.
Ten jeden stůl má na psaní
a u druhého snídá.
Když k němu přijde návštěva,
u toho kulatého bývá.

On píše malé básničky,
občas skládá písničky,
které i někdy zpívá
s doprovodem harmoniky.

Zůstal již v tomto domě sám.
Dcera se v dáli provdala,
ženu mu osud vzal
a jiná si jej nevzala.

Jak vám povídám,
ještě, že sám si poslouží.
Kolem sebe má čisto,
jak dlouho mu to vydrží,
to dávno není jisto!

Až jednou „na obláček“ odejde,
kdo zaujme to jeho místo?

Uvedené básně jsou z let 2002–05

František Jindřich. Foto © KFT

František Jindřišek (1933, Valteřice) je básník, malíř, harmonikář a zpěvák. Žije v Litoměřicích. Vydal básnickou sbírku Od pramene ke Kalichu (Tiskárna.Budík.Grafika s.r.o. 2006). Básně publikoval v antologiích Kalné vody (Concordia & Grafobal pres 2005) a Kámen do voda (Clinamen 2005).

Janele z Liků

Je mi čtyřicet let a spaním na rukou se bráním.

„Kdyby nás vzpomínky jednoho dne doháněly, je třeba utíkat, abychom nebyli dohoněni.“ (Starý mystik)

Červnové dny a noci. Svědci mého cíleného umrtvování cejlonskými magoráky a inverzními verši. Opisování bibliografických údajů vykoná pro duševní klid více než deklamující zpěv manter. Pěju chválu na vrub farmaceutické alchymii. Analgetika a analeptika, dva v černi vyloužené stíny Amora a Psyché, protichůdný princip utěšujícího a povzbuzujícího.

Povím vám všem, život s kvartálním alkoholikem je adrenalinový sport, ač vás nestihne zbavit celulitidy ani vrásek svařetelého čela. Když si myslíte, že už konečně neztratí doklady, batoh s věcmi, že jste ho již vyřvali ze života po vydýchaných bytech s peřím na zrcátkách a postelích s vyžilými ženskými rajdami, že si možná udrží i tu práci, v jeho ambivalentním myšlenkovém proudu se objeví jakési lurdské zjevení z pekel, a vše začíná nanovo.

Hledat v bytostně prožitkovém člověku, který projezdil republiku zaklíněnou nohou ve vlakové umývárně jako žehličí prkno v malém bytě, který má jako normu života utíkat z hospod bez zaplacení a nic si nedělá ani z poklidného pěstování batohu v marketu a nočního pomočování na koberci u cizích lidí, je vskutku marné.

Zvyknete si na to. Na noční hovory s okradenými servírkami s hluchým hlasem heren, zda zaplatíte za milého útratu. I na svlékání jeho smrdutých hader po tazích v koupelně, kdy z jeho kapes vytahujete plodný fond incipitů, totiž pomačkané cary s telefony a jmény žen, které stihl během zevlu oblbout a možná se jimi i na něco pozvat. Propadlé břicho, prolévané po celé týdny jen žírnou vodou, se brzy ozve mimořádnou žravkou, která vás kromě drobků z iluzí a duševního zdraví zbaví i zásob jídla. Je jako průměrní konzumenti ganji, ze kterých se vám odjakživa zvedá žaludek.

Sex s tímto zvířetem je pro mě už čistě pudovou záležitostí. Nesmíte mi to mít za zlé, protože postupně je stále těžší mít jej pro něco rád, natož ho milovat. Přes den v lepším případě přibíjí kostelní šindele v nebeských výškách a v noci vyzářuje teplo bůžků hořkých čokolád skrz naskrz vašim tělem. (Ano, dokázal krásně zahřát tu moji vnitřní tmu, proto si ostatně lidé brávají psy do postele). Možná i chvíli miluje, těma svýma obrovskýmá hnědýma očima grázla a pohyby androgynní buzničky, která bez hnutí brvy, pro příslib noclehu, vykourí péro sně-

dému klukovi z Ostravy. Je to ten typ kluka, který vás dostane tím, jak se vyzná a rychle se přizpůsobuje nahodilým příležitostem. Kramuje, neštítí se a obdarovává. Nadprůměrně inteligentní zmek, což vás dokonale zmate a nutí vrátit se do hry.

Když vás vysílí natolik, že se celé dny a týdny zmůžete jen na spánek a pochůzku na záchod, velmi často si vyslechnete, že jste padavkou a nic nevydržíte, že jste postelovým okraskem.

Teprve pak vám dochází, že dábla nezměníte, možná tak on vás. Nenechte se vydírat tím, že si něco udělá, tito lidé se mají moc rádi, kupčí se životem jako cikánky s laciným padělkem parfému. Vy se zhroutíte, ale těmto se nic nestane, vždy ze všeho vyvážnou s minimálními následky.

(Nevím, proč přitahuji tyto muže, v mém životě nejsou alkoholici ojedinělým jevem. Jedny Vánoce v Liberci nikdy nezapomenu, tu pohádku z tanvaldské poezie, po okraj napuštěné vany a drcených střepů v ruce, jestli žije – nevím).

On je v těchto dnech opět nezvěstný, svým způsobem se to zásahem vyšších mocností vyřešilo ještě dříve, než jsme spolu měli za pár dní začít bydlet.

Janele z Liků (vl. jménem Jana Hradilová, nar. v Přerově, kde stále žije) vystudovala Pedagogickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci, v současnosti pracuje jako lektorka programů primární prevence. Získala několik literárních ocenění: Literární cenu Vladimíra Vokolky 2006 (1. místo v kategorii poezie 19–24 let),

o rok později ji obhájila; Cenu rektora Univerzity Palackého (2007) v oboru poezie (1. místo) a 3. místo získala ještě o rok později. Účastnila se i Slam Poetry v rámci festivalu Colours of Ostrava. Pod stejnojmennou přezdívkou a jménem Eusebie Hadzievská publikuje na internetovém portálu www.totem.cz. Nedílnou součástí poezie je pro ni hudba, připravuje krátké dramatizace textů doprovázené zpěvem. Její tvůrčí a hudební počátky se datují kolem roku 1999, kdy hostovala jako hráčka na parkety v Kojetínské industriální filharmonii, a posléze s větším či menším úspěchem prošla jako zpěvačka a textařka několika alternativními a metalovými uskupeními, aby se nakonec rozhodla vydat vlastní interpretační cestou. Před dvěma lety zformovala Poetickou hudební společnost Janele z Liků (Přerov–Olomouc–Boskovice), která pracuje jak se žánrem klasické písně, tak i melodramatem. Ráda by v nejbližší době navzdory ekonomické krizi vydala debut jak básnický (výběr básní z cyklů Ruční lepičnictví, Ples snivých, Ze starých mýdel, Ruden, Dotyky věcí, které opouštím), tak i hudební. Janele z Liků vystoupila 30. listopadu 2007 v knihovně na křtu almanachu Od kud vedou dráty mé (ed. Lukáš Fíla), kde byla zastoupena poezií.

Janele z Liků. Foto archiv autorky

Program na jaro roku 2010

Únor

24. 2. 18:00 **Autorský večer /** Máchovy šifrované deníky, doc. PhDr. Pavel Vašák, DrSc. Po téměř dvou letech autor přednášky dešifroval Máchův intimní deník z roku 1835. Deník neobsahuje žádné obscennosti, ale vyjadřuje jednotu pohledu básníka na krajinu a půvabnou ženu. Deník je zasazen do souvislostí evropského romantismu.

Březen

1. 3. **Soutěž /** Vyhlášení literárně-výtvarné soutěže pro dětské čtenáře: Cesty s básníkem.
2. 3. 17:00 **Přednáška /** Duhové večery , Co my jen jíme... a další otázky, které budou součástí přednášky. Nový prostor k sebepoznání a hledání cesty k sobě. Přednáší Jitka Tara Dudková, absolventka kurzů osobního rozvoje.
3. 3. 18:00 **Výstava /** Jaké bude 21. století? Výstava studentských prací. Pořádá: Památník Terežín ve spolupráci s KKH. Vernisáž prací.

- 8.–13. 3. **Jarní prázdniny** Dětské oddělení otevřeno již od 8.00 hodin
10. 3. 18:00 **Beseda /** Den pro Tibet O cestě do Tibetu vypráví Karel František Tománek.
19. 3. 17:00 **Autorský večer /** Nakladatelství Malvern Křest knihy Symbolismus lidského těla, hudební vystoupení A kapela Mutra.
22. 3. 17:00 **Přednáška /** Waldorfská pedagogika Co by měli rodiče vědět, než dají dítě do waldorfské školy. Přednáší Dr. Ing. Tomáš Zuzák, který se svou činností podílí na rozvoji Waldorfských škol v České republice.

24. 3. 17:00 **Autorský večer /** Arnošt Lustig
26. 3. **Noc s Andersenem /** Život s indiány

Duben

7. 4. 18:00 **Zdravý životní styl /** MUDr. Ludmila Hromádková, MUDr. Dana Markvartová.
14. 4. 17:00 **Přednáška /** Waldorfská pedagogika Naďa Štuksová –náplň učiva v jednotlivých ročnících waldorfské školy

19. 4. 17:00 **Autorský večer/Václav** Vokolek Jarní slunovrat a Valpužina noc...

Květen

- 14.–16. 5. **Máchovský multimediální festival**
24. 5. **Beseda /** Beseda se spisovatelkou Ivonou Březinovou určená pro výherce dětské soutěže Cesty s básníkem. Vernisáž prací.
29. 5. **Na cestách /** Sobotní výlety nejen pro rodiče s dětmi kontakt: Zora Čuchalová 416 732 453.

Knihovna K. H. Máchy v Litoměřicích rozšiřuje od března otevírací dobu pro děti. Ty ji mohou navštěvovat stejně jako dospělí i v sobotu od 8.00 do 12.00 hodin.

- Pravidelná setkávání:** každé úterý a pátek úterý 10:00 **Zpívanky se skřítkem /** Pro děti předškolního věku v doprovodu jednoho z rodičů v duchu waldorfské pedagogiky. *sál knihovny.*

- pátek 16:00 **Dílna tvůrčího psaní /** *sál knihovny*

- V Výstava
D Pořád určený dětem

2010 Máchovský rok v Litoměřicích

Leden

16. 1. **Litoměřické Máchání /** Premiéra divadelní hry Mladivadla v režii Aleše Pařízka *Oblastní muzeum Litoměřice*
16. 1. **Máchovy Litoměřice /** Vernisáž Festivalu grafiky, kresby a fotografie *Oblastní muzeum Litoměřice*
16. 1. **Křest knihy /** Oldřicha Doskočila Na Vikárce v Litoměřicích aneb o duši básníků (nejen té K. H. Máchy) *vinárna Vikárka (Máchova 177/5)*

Únor

24. 2. **Autorský večer /** Pavel Vašák Intimní deníky. *Knihovna K. H. Máchy*

Březen

27. 3. **Máchovou stopou /** Vyhlášení výsledků literární soutěže *Kulturní dům*
1. 3.–10. 5. **Cesty s básníkem /** Literárně-výtvarná soutěž pro dětské čtenáře. *Knihovna K. H. Máchy*

Květen

6. 5.–8. 5. **Z Prahy do Litoměřic /** Po stopách K.H.M. – pěšky. Zakončeno bubnováním na Radobýlu *Knihovna K. H. Máchy*
- 13.–16. 5. **Máchovský multimediální festival** *Amfiteátr Kulturního domu, Knihovna K. H. Máchy, Hospoda u letního kina na ostrově, litoměřické podzemí, Divadlo K. H. Máchy*
24. 5. **Cesty s básníkem /** Vernisáž spojená s autorským čtením Ivony Březinové *Knihovna K. H. Máchy*
29. 5. **Na cestách /** Sobotní výlety nejen pro rodiče s dětmi. *Knihovna K. H. Máchy*

Červen

- 5.–6. 6. **Muzejní noc /** Severočeská galerie výtvarných umění v Litoměřicích

26. 6. Na cestách / Sobotní výlety
nejen pro rodiče s dětmi.
Knihovna K. H. Máchy

Červenec

24. 7. Na cestách / Sobotní výlety nejen
pro rodiče s dětmi.
Knihovna K. H. Máchy

Srpen

26.–29. 8. Filmový festival / Na hraně (Litoměřice
podesáté), cyklus máchovských filmů a besed
*Kino Máj, Hospoda u letního kina na ostrově,
Knihovna K. H. Máchy*

Září

Na cestách / Výstava artefaktů z prázdninových
cest.

Knihovna K. H. Máchy

Symposium Pavla Vašáka / Jednodenní setkání
u příležitosti máchovského jubilea.

Knihovna K. H. Máchy

Co s básníkem? / Jak vidí K. H. Máchu dnešní
studenti.

Knihovna K. H. Máchy

Ríjen

Memoriál K. H. Máchy / Závod dětí a mládeže
na Radobýl

Junák, středisko Radobýl Litoměřice

Listopad

Máchovská odborná konference / Jest pčevčův
osud světem putovati.

Obec spisovatelů a PEN klub.

Salva Guarda

Co s básníkem? / Výstava studentských
pop-artových portrétů

Knihovna K. H. Máchy

Soutěž

Na soutěžní otázku v minulém čísle
bulletinu neodpověděl správně a nej-
rychleji nikdo. Vlastně neodpověděl
vůbec nikdo. Správná odpověď měla
znít takto: hlavní role ve filmu Dva
lidi v zoo ztvárnili Miroslav Machá-
ček a Jiřina Jirásková.

Máme pro vás připravenou novou
soutěžní otázku: Kolik andělů se ve-
jde na špičku jehly?

Kdo nám první napíše správnou od-
pověď na e-mailovou adresu
karel.khm@seznam.cz, získá čtenář-
ský průkaz do knihovny na tento rok
zdarma a dva volné vstupy na libovol-
ný film do kina Máj.

FESTIVAL

Máchovský multimediální festival Litoměřice 2010

pá/so/ne 14., 15., 16. 5. 2010

PROGRAM

Akce

Pěší cesta z Prahy do Litoměřic

Pout' na Radobýl

Máchovský místopis Litoměřic s Pavlem Vašákem

Umění pro všechny smysly Miroslava Kašky v litoměřickém podzemí

Básníci

Ivan Martin Jirous

J. H. Krchovský

Divadlo

Barbora Hrzánová

Varlénův loutkový seminář

Muzikanti

Iva Bittová

Pavel Fajt + Miroslav Wanek

Irena a Vojtěch Havlovi

Dáša Vokatá

Petr Suchomel

Pořádá odbor školství, kultury a památkové péče města Litoměřice, Městská kulturní zařízení
Litoměřice a Knihovna K. H. Máchy k dvoustému výročí Máchova narození v různých lokacích
Litoměřic. Změna programu vyhrazena.

Kontakt: karel.khm@seznam.cz, 721 996 640.

